

TIDSSKRIFT FOR NORSK TANNPLEIERFORENING

tannstikka

Nummer 06/2020

**TEMA: FORSKNING
OG UTDANNING**

ÅRETS TANNPLEIER KÅRET

LOKALLEDERSAMLING

**VALG AV TANKREM VED
SLIMHINNELIDELSER**

delta®

Don't let anything come in between

Munnen din er viktig. Med munnen skaper du relasjoner, åpner dører og endrer tanke-sett. Ta godt vare på den.

TePe EasyPick™ rengjør enkelt og effektivt mellom tennene og gir deg en frisk og sunn munn. Den koniske formen med robust og fleksibel kjerne gjør den behagelig å bruke. TePe EasyPick™ fås i tre overlappende størrelser (XS/S, M/L og XL), og er utviklet i nært samarbeid med tannhelseeksperter.

Ta godt vare på munnen din.
Don't let anything come in between.

TePe EasyPick™ XL – enkel og effektiv rengjøring for store mellomrom

www.tepe.com

AD3405NO

INNHold

PÅ PLAKATEN

- 6 Nytt fra avdelingene
- 7 Tiril Willumsen ny dekan
- 7 Oppdatering COVID-19
- 7 Jubilanter

TEMA: FORSKNING OG UTDANNING

- 14 Vi må jobbe kunnskapsbasert
- 18 Videreutdanningen ved USN
- 20 Online kompetanseheving
- 23 Tannhelse hos eldre hjemme
- 24 Forskning hos TkØ

AKTUELT

- 8 Oral B-prisen til Sølvi Hanssen
- 26 Lokalledersamling
- 30 Weeden-senteret åpnet

FAGLIG

- 12 Duraphat blir reseptfritt
- 13 Tannkrem og slimhinnelidelser
- 28 Produktnytt

NTPF PRESISERER

Signerte artikler i «Tannstikka» står for forfatters egen regning, og innholdet gir ikke nødvendigvis uttrykk for NTPFs offisielle syn i saken. Annonsene i «Tannstikka» er betalt og utformet av annonsøren selv, og NTPF garanterer ikke for produktet.

redaktørens spalte

ET BLAD AV OG FOR TANNPLEIERE

Hva vil vi at Tannstikka skal være? NTPF bruker en god del ressurser på å ha et medlemsblad. Det er ikke en selvsagt luksus i dagens samfunn, hvor mange bare etterspør digital informasjon, og kun fremsnakker digital formidling. Tannstikka, som har vært medlemsblad for NTPF i over 40 år, lever fortsatt i beste velgående, først og fremst i papirform.

Det ser ut til å være enighet innad i foreningen at denne tilstanden skal vedvare, i hvert fall inntil videre, selv om vi også kommer til å utvikle oss digitalt. En supplerende digital

versjon ligger nok ikke veldig langt inn i fremtiden, selv om planene ennå ikke er helt konkrete.

Men hva skal bladet innholdet? Form er én ting, innhold er alltid viktigere. Jeg hadde, som redaktør, en trivelig stund på den digitale ledersamlingen i oktober hvor jeg både fikk forfekte mine egne synspunkter, og få innspill fra andre. Det er viktig med dynamikk, jeg har alltid vært tilhenger av at også publikasjoner skal utvikle seg og vokse. NTPF har de siste årene valgt å la Tannstikka utvikle seg fra «hyggelig medlemsblad» til et fagblad, hvor mesteparten av innholdet skal og bør være faglig rettet. Det har vært spennende å få være en del av utviklingen, og jeg ser frem til å ta den videre.

Men mitt sterke ønske er at tannpleierne selv i fremtiden skal ta et enda større ansvar for å utvikle innholdet. Det er så mange dyktige tannpleiere der ute, som sitter på fagspesifikk kunnskap og erfaringer, og som jeg håper skal bli enda mer synlige og bruke Tannstikka som sin plattform. Jeg følger med i fagbladene til foreningene i Danmark og Sverige, og har ofte blitt imponert over artikler tannpleierne selv har bidratt med i disse bladene. Jeg vet vi kunne fått til mye av det samme her i Norge. Om noen trenger tips til det praktiske, både skriving og fotografering, bidrar jeg gjerne med dette. La oss løfte den egne, tannpleier-spesifikke kunnskapen høyere, og dele den med så mange som mulig!

Det trenger heller ikke være store avhandlinger på tusenvis av ord. Korte beskrivelser av pasientkasus eller annen kunnskap er velkommen. Jeg har mange ganger oppfordret tannpleierne til å stikke seg frem og ta større plass. Tannstikka er et fint sted å begynne! Bli kvitt beskjedenheten, slutt å tenke at «jeg ikke har noe å bidra med». De norske tannpleierne står ikke faglig tilbake for sine kolleger i Sverige og Danmark.

Jeg ser med spenning fram til hva dere kan bidra med for å gjøre fagbladet enda mer faglig spisset i fremtiden.

I mellomtiden – God jul og Godt Nytt år ønskes
– det vil helst bli bedre enn det gamle!

Anne Brink

Ditt engasjement

Slik tradisjonen er, har nestlederen i NTpF ordet i årets siste utgave av Tannstikka. Det store spørsmålet er hvert år hva jeg vil formidle til dere hardtarbeidende tannpleiere i vårt langstrakte land. I år valgte jeg temaet engasjement!

Opplevelsen av engasjement kan være så mangt. Et lite bidrag fra tannpleieren på klinikken er like verdifullt som et verv i hovedforeningen for oss som yrkesgruppe. Vi i landsstyret verdsetter innkomne spørsmål eller saker fra dere, og mange blir satt på agendaen til kommende styremøte. Nylig ble en sak behandlet og vil trolig endre organiseringen av innbetaling av medlemsavgiften til lokallaget i 2021. Ingen sak er for liten, og forhåpentligvis ingen for stor. Dette eksempelet understreker viktigheten av at NTpF sentralt og lokalavde-

lingene er i dialog, og at dialog foregår begge veier.

Enkelte lokalforeninger rapporterer om avgrenset oppmøte på kurskvelder og at det er vanskelig å rekruttere medlemmer til styreverv. Kanskje Covid-19 pandemien vil øke tannpleiernes engasjement? Nye kommunikasjonsarenaer er tatt i bruk, og digitale plattformer kan være like gode møtearenaer som fysiske rom. Arrangement i digitale rom vil fremover også bli mer benyttet av NTpF sentralt. Det er pr i dag satt opp to webinarer for våre medlemmer. Kurs i egen stue bør passe de fleste, og både tid og penger blir spart. Opplæring i dette mediet er etterspurt av lokalforeningene, og administrasjonen vil selvfølgelig være behjelpelig. Kanskje blir det heretter enklere å takke ja til kveldsmøte med lokalforeningen, eller stille til valg for lokalstyret. Sammen utvikler vi foreningen. Felles innsats lokalt og sentralt er svaret på NTpFs kamp for viktige saker som gjelder yrkesgruppen.

Dynamikk i kommunikasjon i alle ledd mener jeg er viktig. Vi som er valgt inn i NTpFs landsstyre må legge til rette for kommunikasjon med lokallederne. Enda viktigere er det at kommunikasjonen når ut til den enkelte tannpleier. Lokalledersamlingene opplever jeg som dynamisk gode, der vi i landsstyret og lokallederne fyller hodene med entusiasme og ideer som vi tar med tilbake til arbeidshverdagen. De som melder avbud til disse samlingene går glipp av SÅ mye! Disse samlingene skal være gulroten til dere som påtar dere ledervervet. Jeg har vært med på samlingene, både som

leder i mitt lokallag og som nestleder i hovedstyret, og jeg kan med hånden på hjertet si at alle samlingene har gitt meg både lærdom og entusiasme. Nye gode bekjenskaper, ideer, betraktninger og sosial omgang i hyggelige omgivelser, er noen stikkord. Her får vi faglig påfyll, utvikler nye ideer og diskuterer saker.

Det er altfor enkelt å være misfornøyd, og sosiale medier er arenaer der det er enkelt å kaste frem misnøye. Men er det slik vi tannpleiere ønsker å bruke engasjementet vårt? Tenk over om det er riktig å trykke på «send»-knappen. Still deg selv noen spørsmål. Har jeg prøvd å innhente informasjon? Har jeg engasjert meg for å øke kunnskapsnivået mitt? Gagner det jeg nå skriver meg selv, foreningen og andre medlemmer, eller kan jeg uttrykke min misnøye på en konstruktiv måte? Hvordan vil jeg fremstille meg selv og yrkesgruppen? Som utøvende tannpleier og nestleder, synes jeg dette er ord til ettertanke...

Jeg ser frem imot året 2021. Måtte det bringe oss mye og ny kunnskap, selvutvikling og latter. Fagkonferansen på Lillehammer vil omfavne alle disse ønskene mine, og jeg håper jeg møter på akkurat deg der. 2020 lagrer jeg bakerst i pannebrasken, et annerledes og litt tungt år, men fra nå av ser jeg bare lysere tider, bokstavelig talt. God jul og det beste for et positivt 2021 for den enkelte og yrkesgruppen!

Med vennlig hilsen
Line Kalland, nestleder

NÅ TILGJENGELIG
UTEN RESEPT

Vinner kampen mot karies

Effektiv forebygging for pasienter med økt kariesrisiko*

Duraphat® høykonsentrert fluortannpasta er klinisk bevist å være **mere effektiv i forebygging av dental karies** enn en vanlig tannpasta.¹⁻⁴

- Duraphat® 5 mg/g fluortannpasta **forebygger kaviteter** ved å **arrestere og reversere** primære rot- og tidlige **fissurkaries lesjoner**¹⁻⁴
- **Nå tilgjengelig** så pasientene kan **kjøpe den uten resept**, med veiledning fra apoteket

Tannpleiere kan nå anbefale Duraphat®

* Pasienter ≥ 16 år med forhøyet kariesrisiko.

Referanser: 1. Baysan A et al. Caries Res 2001;35:41-46. 2. Ekstrand et al. Caries Res 2013;47:391-8. 3. Schirmeister JF et al. Am J Dent 2007;20. 212-216. 4. Ekstrand et al. Gerod 2008; 25:67-75.

CF Duraphat «Colgate Palmolive A/S»

Kariesprofylaktikum ATC-nc: A01A A01

TANNPASTA 5 mg/g: 1 g inneh.: Fluor 5 mg (som natriumfluorid) tilsv. 5000 ppm fluor, natriumbenzoat (E 211), sakkarinnatrium, sorbitol, hjelpestoffer. Fargestoff: Brilljantblå FCF (E 133). **Indikasjoner:** Forebygging av dental karies hos ungdom og voksne, særlig blant pasienter som er utsatt for flere typer karies (koronal og/feller rotkaries). **Dosering:** Skal kun brukes av voksne og ungdom ≥16 år. En 2 cm lang stripe (gir 3-5 mg fluor) påføres tannbørsten for hver tannpuss. Tennene pusses grundig 3 ganger daglig, etter hvert måltid, vertikalt, fra tannkjøttet til tannspissen. Administrering: Skal ikke svelges. Grundig pussing tar ca. 3 minutter. **Kontraindikasjoner:** Overfølsomhet for innholdsstoffene. **Forsiktighetsregler:** Skal ikke brukes av barn eller ungdom <16 år. Høyt fluorinnhold. Tannspesialist bør konsulteres før bruk. Et økt antall potensielle fluorikilder kan gi fluorose. Før bruk bør det foretas en vurdering av samlet fluorinntak (dvs. drikkevann, salter som inneholder fluor, andre legemidler med fluor). Samtidig bruk av fluortabletter, -dråper, -tyggegummi, -gel eller -lakk og vann eller salt tilsatt fluor, skal unngås. Ved beregning av anbefalt mengde fluordioner (0,05 mg/kg pr. dag fra alle kilder og maks. 1 mg pr. dag) må mulig svelging av tannpasta tas med i beregning (hver tube inneholder 255 mg fluordioner). Inneholder natriumbenzoat som virker mildt irriterende på hud, øyne og slimhinner. **Graviditet/Amning:** Data mangler fra bruk hos gravide. Dyrestudier har vist reproduksjonstoksiske effekter ved svært høye doser. Skal ikke brukes ved graviditet og amning, med mindre en grundig nytte-/risikounderrettning er utført. **Bivirkninger:** Sjeldne (>1/10 000 til <1/1000): Immunsystemet: Hypersensitivitetsreaksjoner. Ukjent: Gastrointestinale: Brennende følelse i munnen. **Overdosering/Forgiftning:** Akutt intoksikasjon: Toksik dose er 5 mg fluor/kg kroppsvekt. Symptomer: Fordøyelsesproblemer som oppkast, diaré og abdominalsmerte. Kan være dødelig i svært sjeldne tilfeller. Mentol: Kan forårsake kramper ved inntak av store mengder, spesielt hos småbarn og barn. Behandling: Ved svelging av en betydelig mengde, skal det omgående utføres tarmskylling eller fremtvinges brekninger. Det må tas kalsium (store mengder melk) og pasienten må holdes under medisinsk observasjon i flere timer. Kronisk intoksikasjon: Fluorose: Tannemaljen vil få et misfarget eller flekkete utseende når en fluordose >1,5 mg/dag absorberes daglig over flere måneder eller år, avhengig av dosen. Ledsages av alvorlige former for økt skjørhet i tannemaljen. Benfluorose blir kun sett ved høy kronisk fluorabsorpsjon (>8 mg/dag). **Pakninger og priser:** reseptpliktig: 51 g kr. 103,20. 3 x 51 g kr. 237,20; reseptfri: pris ikke fastsatt. Basert på SPC godkjent 23.08.2016. (Se www.legemiddelsok.no.)

PÅ PLAKATEN

Smått og stort om tannpleiere og samfunnet rundt

NYTT FRA AVDELINGENE

DIGITALT ÅRSMØTE

NTpF avd Nordland avholdt årsmøte og valg den 19.11 på Teams. Alle Nordlandstannpleiere ble invitert med link, og det ble bl.a. informert om den nye kontingent-ordningen. Det avtroppende styret takker med dette for seg, og ønsker alle medlemmer en hyggelig juletid. Nytt styre offentliggjøres i neste nummer av Tannstikka.

FAGKURS I OPPLAND

NTpF avd Oppland hadde fagkurs på Quality Strand hotell Gjøvik 16.10.20. Det var 15 av totalt 24 medlemmer tilstede. Tema var periodonti med foredragsholder tannpleier Håvard N. Hanssen som jobber hos periospesialist Steinsvoll. Her kom det fram gode kaspresentasjoner, journalføring og det nye klassifiseringssystemet. Deretter

Tannpleierne i Oppland samlet seg til hyggelig samvær innenfor smittvernsreglene.

hadde vi besøk av Eirik Demberg fra Karo Pharma som snakket om siste nytt fra Flux serien. Siste del av kurset ble holdt digitalt via Teams med foredragsholder tidligere smittevernoverlege og professor i mikrobiologi Bjørg Marit Andersen. Hun holdt et interessant foredrag om Covid-19 pandemien.

På slutten av dagen hadde vi årsmøte. På kvelden hadde vi sosialt samvær med 3 retters middag på hotellet. Hotellet hadde lagt godt til rette med antibac, 1 meters avstand mellom bordene og hotellansatte med munnbind. Det var veldig hyggelig å få snakket med gode kollegaer og vi hadde en minnerik kveld.

Leder i lokalforeningen Anita Thune

NTpF AVDELING TROMS

Vi fra avd Troms ønsker å sende en julehilsen til våre medlemmer. I år har det vært noe spesielt år. Tannpleiere har opplevd permitteringer og dager som besto av hjemmekontor eller å assistere tannleger for å kunne være ute i jobb. Covid-19 forandret hverdagen til alle sammen, på godt og vondt, og vi har måtte omstille oss på flere måter. Det har vært bekymringer og fortvilelse, men også en enorm læring når det kommer til smittevern og beskyttelse av familie, venner og folket. I det store bildet vil vi sitte igjen med ny erfaring som vi må ta med oss videre og som vi vet vil stå i historiebøkene i fremtiden. Vi håper på et bedre år i 2021, hvor vi kanskje kan være sosiale igjen, og ikke minst, møtes til kurs og god mat!

Anette Kristin Johannesen
(styremedlem)

Karoline Karlsen
(kasserer)

Nina Marielle Hansen
(leder)

Tove Bendiksen
(styremedlem)

Vi i styret har jevnlig snakket sammen på Teams, og vi har satt opp faste tider for å snakke og planlegge neste års aktivitet i forening Troms. Vi håper på og har planlagt et fysisk møte i januar hvor vi skal diskutere fagdager og tilbud til våre kjære medlemmer. Nå som vi er et sammenslått fylke er vi blitt en rimelig geografisk stor landsdel hvor vi bor på kryss og tvers, veldig lange distanser, og derfor er det også utfordrende å møtes. Vi ønsker med tiden å samarbeide med avdeling

Finnmark, og for å få dette til blir vi nødt å bruke den teknologiske verden i første omgang. Og nå står julen for tur om få uker, den kommer som alltid «brått» på! Jeg vil ønske alle sammen en riktig god jul fra oss i styret fra Avdeling Troms, og ta godt vare på hverandre siste del av år 2020 - vi har snart lysere dager framfor oss.

*Med vennlig hilsen
Tannpleierforening avdeling Troms*

TIRIL WILLUMSEN VALGT TIL DEKAN VED OD

To team har knivet om å lede fakultetet de neste fire årene. I dag ble det klart at Tiril Willumsens team har vunnet valget og overtar ledelsen fra 1. januar 2021. Tiril Willumsens team fikk totalt 76 % av stemmene og Hans-Christian Åsheim team fikk 24 % av stemmene.

Valget har tydelig engasjert ansatte og studenter, fordi valgdeltakelsen er svært høy. Selv blant studentene, der deltakelsen ved dekan- og rektorvalg vanligvis er svært lav. Her er oversikten over hvor mange som har gitt sin stemme i dekanvalget:

- Ca. 91 % vitenskapelig ansatte
- Ca. 88 % teknisk-administrativt ansatte
- Ca. 67 % studenter

Stemmene vektet ulikt ettersom du er vitenskapelig, teknisk administrativt ansatt eller student:

- De vitenskapelig ansatte 53 %
- Teknisk-administrativt ansatte: 22 %
- Studenter: 25 %

OPPDATERING COVID-19

Helsedirektoratet har oppdatert anbefalingene til tannhelsetjenesten. Dette er satt inn:

Barn med restsymptomer (ikke nyoppståtte eller økende) som kan knyttes til en gjennomgått luftveisinfeksjon, kan møte på tannklinikken når allmenntilstanden er god eller tilbake til det som er normalt for dette barnet.

Dette er nærmere beskrevet i:

- Hvis barn har akutt luftveisinfeksjon (fhi.no)
- Råd om når barn kan komme tilbake til barnehage og skole (fhi.no)

Helsedirektoratet er bedt om å ivareta hensynet til barn og unge i relevante veiledere. I punktet Tannhelsetjenesten bør ha tilnærmet normal aktivitet ved tannklinikken står det nå:

Helsetjenester som tilbys barn og unge bør opprettholde normal drift under koronapandemien, samtidig som grunnleggende smitteverntiltak overholdes. Ved behov for midlertidig stenging av tjenester som følge av smitteutbrudd må det i forkant gjøres en vurdering av om tiltaket er nødvendig, forholdsmessig og medisinsk faglig begrunnet.

Tannhelsetjenesten har ansvar for å kartlegge og vurdere hvem som har behov for tilbud dersom tjenesten må redusere åpningstider, eller midlertidig stenge ned som følge av smitteutbrudd.

Det er viktig å være oppmerksom på at barn og unge som under normale forhold ikke vil være utsatt, nå kan oppleve problemer som en konsekvens av pandemien.

JUBILANTER

40 år

Carina Pernille Jacobsen, Kristiansand

Kaya Holtlien, Mjøndalen

Silje Faugli Gulliksen, Husøysund

Rehana Shaheen, Godvik

50 år

Tone Syversen, Elverum

Karin M. Hognestad, Sandnes

Merete Nodbo, Sørbovåg

60 år

Jorun Eidal Flesaker, Vestfossen

May-Jorunn Samuelsen, Dale i Sunnfjord

Norsk Tannpleierforening
ønsker sine medlemmer

God Jul og
Godt Nytt År!

- Jeg ble overrasket og glad over å vinne Oral B-prisen, sier Sølvi Hanssen.

ORAL B- PRISEN TIL SØLVI HANSSEN

En riktig tannpleier-veteran, Sølvi Hanssen (67), er Årets tannpleier og vinner av Oral B-prisen. Hun får prisen for å ha utmerket seg spesielt innenfor det helsefremmende og forebyggende arbeidet, og for sitt store faglige engasjement.

Tekst og foto: Anne L. Buvik

Vanligvis er utdelingen av Oral B-prisen ett av de store høydepunktene på festmiddagen under tannpleiernes årlige fagkonferanse. Men i annerledesåret 2020 ble det ingen fagkonferanse, og lenge var det uklart om prisen i det hele tatt ville bli utdelt. Men alt kan ikke stoppe opp selv om, selv under en pandemi. Dermed ble det utdeling av pris og prispenger på 10.000 kroner likevel, men på en litt annerledes måte.

Under det digitale ledermøtet i NTpF i oktober ble Sølvi Hanssen ringt opp, og prisen ble utdelt på direkten.

- For meg var det lyn fra klar himmel, om enn i positiv forstand, smiler Sølvi, som hadde fått beskjed om å holde seg i

nærheten av telefonen hjemme i Stjørdal, hvor hun nå bor, etter mange år i «utlendighet». For Sølvi er «ækt trønder», men har bodd ulike steder de siste 30 år før hun og mannen nå har slått seg til ro i det gamle hjemfylket, og skal forhåpentligvis nyte pensjonisttilværelsen her.

- Det var uventet, jeg ble veldig glad og litt rørt. Det er stort å bli satt pris på av kolleger for det man har bidratt med faglig gjennom en lang yrkeskarriere, understreker Sølvi.

EGNE ERFARINGER VEKKET INTERESSEN

Det er 40 år siden hun utdannet seg som tannpleier. Interessen ble vekket gjennom opplevelser i oppveksten:

- Jeg hadde rett og slett masse problemer med egne tenner. Jeg måtte opereres, hadde tannreguleringer og en lang rekke komplikasjoner. Så jeg kjente et behov for å få kunnskap om tenner og tannhelse, og valgte å studere tannpleie i Oslo. Jeg var ferdig i 1980, forteller hun.

Etter utdannelsen jobbet hun noen år i Trondheim, både privat med periobebehandling og så i den offentlige tannhelsetjenesten. Så ble det 16 år i Rogaland, før hun flyttet til Surnadal i Møre og Romsdal for sin siste yrkesaktive periode. De siste ti år var hun klinikkleder ved Surnadal Tannklinikk.

Hele tiden har hun hatt et sterkt engasjement for folkehelse, og for de sårbare gruppene i samfunnet.

- Jeg har alltid vært interessert i å lære nye ting, det er viktig med kurs, oppdatering, videreutdanning og spesialisering. Det både gir nyttig lærdom og helt nye muligheter. Jeg tok et studium i folkehelse ved høyskolen i Lillestrøm, og har siden jobbet meget aktivt innenfor folkehelse. Jeg har vært en av fire folkehelsekontakter i Møre og Romsdal med hele Nordmøre som mitt nedslagsfelt. Det har vært en veldig spennende og givende oppgave, ved siden av min jobb som klinikkleder. Vi har jobbet mye med koordinering mellom ulike etater som barnevern, skoler og barnehager. Det har vært en spennende tid, påpeker Sølvi.

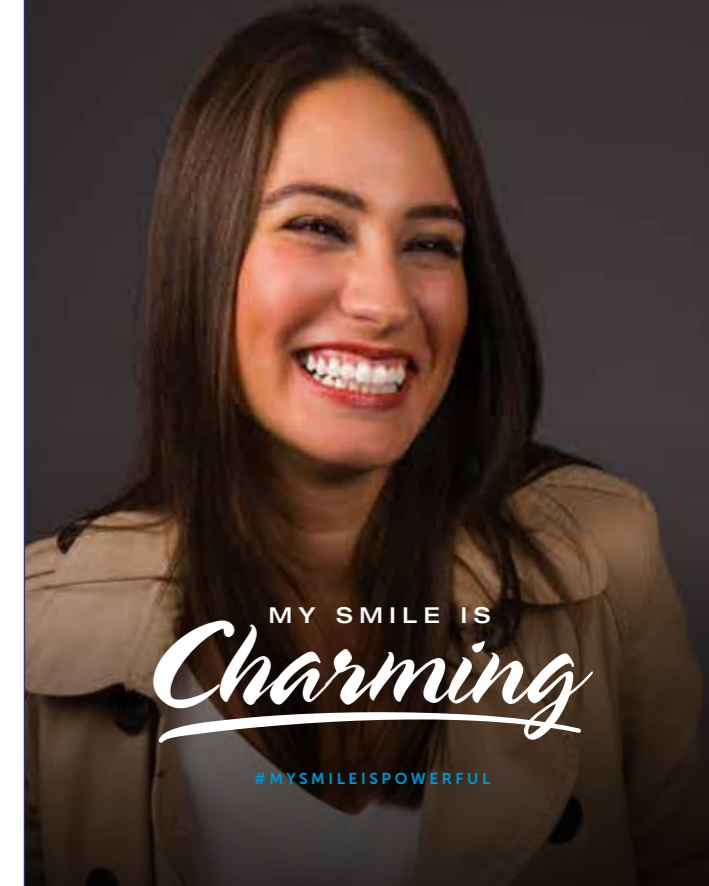
Hun har også en spesiell gruppe som er hennes «hjerdebarn»: De funksjonshemmede.

- Jeg deltok i et prosjekt om tannpleie for funksjonshemmede gjennom TAKO-senteret i 2001-2002, med en rekke videokonferanser. Dette er en gruppe jeg føler sterkt for, og utdannelsen har gitt meg et spesielt godt grunnlag for å jobbe med den, understreker hun.

MANGE TILLITSVERV

Gjennom nesten hele sin karriere har Sølvi Hanssen vært et engasjert medlem av NTpF. Rekkene av tillitsverv er lang:

- Det tok for alvor av i den perioden jeg jobbet i Rogaland. Da ble jeg etter hvert leder i lokalforeningen, og jeg har også ledet avdelingen i Møre og Romsdal da jeg flyttet til Surnadal. Jeg satt i hovedstyret fra 2010, og var blant annet fagansvarlig i en >>>

MY SMILE IS
Charming

#MYSMILEISPOWERFUL

Ecem, fra Tyskland — en spesialist på markedsføring og amatørkøkk — smiler når hun begir seg ut på nye eventyr på steder hvor hun ikke har vært før. Opalescence™ PF tannblekemiddel gir henne fleksible brukstider slik at hun kan opprettholde sitt strålende smil på en måte som passer til hennes livsstil.

- hjemmebleking i individuelt tilpassede skinner
- 10% eller 16% karbamidperoksyd

Et strålende smil gjør det lett for henne å finne venner når hun er ute og reiser. That's the power of a smile. Finn ut mer om kosmetisk bleking av tenner på opalescence.com/no.

Follow us:

- facebook.com/ultradentproductsnordics
- instagram.com/ultradentproducts_nordic
- instagram.com/opalescence_nordic
- ultradent.com/eu/blog

30
YEARS OF
OPALESCENCE™
WHITENING

Som pensjonist blir det nå mer tid til hus, hjem og familie for Sølvi Hanssen. Men en liten jobb er det blitt plass til.

periode. Systematiske tilbakemeldinger, rapporter og evalueringsskjema etter kurs og konferanser gav oss god innsikt i hva tannpleierne ønsket, sier Sølvi, som har vært på så godt som alle fagkonferanser de senere årene.

– Med 40 års fartstid har du vel bedre grunnlag enn de fleste til å si noe om fagets utvikling?

– Ja, og det kan man si mye om! Dagens tannpleiere har et stort spekter av oppgaver, og kan gå inn i mange typer jobber. Men det er ikke til å undervurdere at jeg er veldig opptatt av tannpleiernes egne, unike oppgaver, og selve faget. Tannpleierne har over mange år bidratt til bedre tannhelse i Norge, og har dermed frigjort tannlegene til å drive med sine oppgaver, og å prioritere reparasjoner. Det har også etter hvert kommet en forståelse for at det ikke er nødvendig å ansette en helt nyutdannet tannlege som klinikkleder så lenge det finnes en erfaren tannpleier. Det var ingen selvfølge tidligere, påpeker Sølvi.

MER SYNLIGE

Hun hevder også at tannpleierne er mye mer synlige som egen yrkesgruppe enn tidligere.

– Før sa gjerne folk: Ja vel, så du hjelper tannlegen, når jeg sa hva jeg jobbet med.

Så måtte du forklare at det gjorde jeg slett ikke, jeg jobbet selvstendig. Da jeg kom til Surnadal, var jeg den første tannpleieren i distriktet, det var lite kunnskap og enda mindre tilrettelagt, humrer Sølvi. Ikke minst gjaldt det den delen av jobben som omhandlet folkehelse.

– Her ventet et nedstøvet kontor og noen permer. Så var det bare å gå ut gjøre folkehelse! Men ting har endret seg de senere årene, og vi er blitt tydeligere. Ikke minst har foreningen gjort en god jobb, men vi må alle ta vært ansvar og gå ut og vise oss fram, understreker hun.

– Har du noen tanker om tannpleiernes fremtid?

– Vi har store oppgaver og jeg er av den oppfatning at det utdannes for få tannpleiere til å møte fremtidens behov. Det er også viktig med en aktiv fagforening om vi skal bli sett og inkludert overalt hvor det snakkes tannhelse og folkehelse. Jeg er glad for at vi har et aktivt styre som kontinuerlig er i dialog med politikere og helsemyndighetene. Det er alltid en fare for at tannpleierne kan bli utglemt eller havne mellom barken og ve-

den. Jeg vet at det er mange tannpleiere i privat sektor som ikke er medlemmer i NTpF, og som tror fagforeningsarbeid bare handler om lønn. Men det handler først og fremst om å være involverte, synlige, og å fremme tannpleierfaget og å løfte det frem. Det burde engasjere alle tannpleiere, hevdet Sølvi bestemt.

MORSOMT Å VINNE PRIS

Det er første gang Oral B-prisen er gitt til en pensjonist, riktignok en aldeles nyslått en, men likevel.

– Det var som sagt morsomt og gledelig. Jeg kan ikke påberope meg å ha én, enkel stor fanesak å slå i bordet med, men det er jo hyggelig at totalt 40 år for tannpleierfaget i ulike roller også blir verdsatt, sier en takknemlig Sølvi Hanssen, som ikke har tenkt å sette seg ned i sofaen i pensjonisttilværelsen:

– Jeg har mye å holde på med. I tillegg til de «vanlige» tingene med hus, hage og familie, har jeg fått jobb som personlig assistent noen timer i uka. Det er alltid spennende å prøve noe nytt, avslutter Sølvi Hanssen.

JURYENS BEGRUNNELSE

Ut ifra kriteriene som blant annet er en tannpleier som har utmerket seg spesielt innenfor det helsefremmende og forebyggende arbeidet og har et stort faglig engasjement har juryen besluttet at året Oral B pris tildeles Sølvi Hanssen.

Etter å ha jobbet som tannpleier siden 1980, tok Sølvi videreutdanning i Folkehelsearbeid for tannhelsepersonell i 2009, og har utmerket seg med et stort engasjement i det helsefremmende og forebyggende arbeidet i tannhelsetjenesten i Møre og Romsdal. I 2011 fikk Sølvi et funksjonstillegg som folkehelsekontakt i sin tannhelseregion, som gikk ut på å administrere det utadrettede arbeidet i regionen. Ved klinikker det ikke var tilsatt tannpleier som kunne gjennomføre det helsefremmende og forebyggende arbeidet, informerte, veiledet og tilrettela Sølvi annet tannhelsepersonell til å utføre arbeidet slik at alle kommunene skulle få et likt tilbud. Hun hadde møter flere ganger i året med tannpleiere/ tannhelsepersonell i regionen. Sølvi deltok også aktivt i det utadrettede arbeidet ved sin klinikk i Surnadal, der hun også var klinikkleder, og ambulerte til nabokommunen Halså. Hun har tidligere jobbet som tannpleier i Rogaland, og sagt ja til verv i NTpF lokalt og sentralt, og bidratt til utviklingsarbeidet som fremmer yrkesgruppen.

Forslagsstiller er NTpF avd Møre og Romsdal

Jury:

Inger Holmeset

Anne Mai Nilsen

Pasienter kan lide av ising i tennene i flere år. Å løse det kan ta et øyeblikk.

En kort samtale om overfølsomme tenner kan gjøre en stor forskjell. **Snakk med dine pasienter i dag.**

SENSODYNE

DURAPHAT ER BLITT RESEPTFRITT

Høyfluorid-tannkremen Duraphat ble reseptfri fra 15. november i år. Dermed behøver ikke tannpleierne lenger gå om en tannlege for å få resept til sine pasienter. Tannkremen skal kun brukes av personer over 16 år med forhøyet risiko for karies.

Av Anne L. Buvik

Aase Riksen i Colgate-Palmolive Norge AS tror hverdagen blir enklere for tannpleierne når de ikke behøver å be om en resept for pasientene.

– Det vil forhåpentligvis gjøre hverdagen lettere for tannpleierne, sier Aase Riksen i Colgate-Palmolive Norge AS til «Tannstikka». Duraphat har lenge vært tilgjengelig på resept, og det har vært en kampsak for tannpleierne at de selv skulle få rett til å skrive ut resept, uten selv å måtte gå

veien om en tannlege. Nå har problemet løst seg på en annen måte.

Årsaken til at tannkremen nå blir reseptfri, er at den omfattes av de nye retningslinjene fra Legemiddelverket, hvor man i større grad ønsker å gi befolkningen større ansvar for egen helse, og større muligheter for egenbehandling. Duraphat blir det andre legemiddelet som kommer under ordningen, Viagra var det første.

– Tannpleierne jobber med risikovurdering, hygiene og forebygging. Derfor er det veldig bra at de nå kan anbefale

bruk av Duraphat. Vi har utarbeidet egne anbefalingsblokker som vi sender ut til tannpleierne, slik at de kan sende de konkrete anbefalingene med pasientene i stedet for en resept, sier Riksen, som også understreker at apotekene får en viktig veiledningsrolle ved salg av tannkremen.

For med en konsentrasjon på 5 mg/g natriumfluorid inneholder Duraphat 3,5 høyere konsentrasjon enn vanlig tannkrem, og nøye veiledning i bruk er nødvendig.

– Duraphat skal kun selges over disk, slik at man kan få gitt veiledning. En sjekkliste utarbeidet av Legemiddelverket skal gjennomgås med den som kjøper tannkremen (se rammesak). Ellers er en positiv sideeffekt at flere får kunnskap om forebyggende tiltak mot karies. Apotekansatte kommer jo hele tiden i kontakt med kunder som bruker medisiner som kan gi bieffekter som disponerer for karies, som for eksempel munntørhet. Da har de muligheter for å tilby kunden et produkt som kan virke forebyggende, sier Riksen.

Det skal også opplyses at man må gå jevnlig til kontroll hos tannpleier eller tannlege om man har forhøyet kariesrisiko, det er ikke tilstrekkelig kun å bruke tannkremen på egen hånd.

– Kan det bli for mye fluorid?

– I sjekklisten anbefales det at tannkremen ikke svelges. Den skal heller ikke brukes sammen med andre fluoridpreparater. Men det er et trygt og gjennomprøvd produkt, så risikoen for bivirkninger er minimal, avslutter Aase Riksen.

Duraphat selges både i enkle tuber og i en pakning på tre, som kan være praktisk for å unngå avbrudd i bruken.

HOVEDBUDSKAP DETTE ER SJEKKLISTEN APOTEKENE SKAL GJENNOMGÅ MED KUNDEN:

Er dette legemidlet egnet for deg? Høykonsentrert fluorid tannpasta skal kun brukes av voksne og ungdom over 16 år som har økt risiko for å få hull i tennene eller tannrøttene. Dette gjelder deg hvis du har minst en av disse tilstandene:

- hull i tennene (i løpet av de siste 3 årene)
- synlige tannrøtter
- vansker med tannhygiene (f. eks tannregulering, sykdom)
- tørr munn av ulike årsaker (legemidler, rus, kreftbehandling, sykdommer, aldring)

Viktig informasjon:

1. Denne tannpastaen har et høyt innhold av fluorid. Det er derfor viktig at du gjør det følgende:

- Spytt ut tannpastaen, ikke svelg
- Oppbevar tannpastaen slik at ingen i husholdningen forveksler den med vanlig tannkrem.
- Unngå andre kilder til fluorid mens du bruker høyfluorid tannpasta: fluortabletter, fluortyggegummi, fluormunnskyl.
- Begrens bruk av drikkevann med høyt fluorinnhold. Bruker du brønnvann eller oppholder deg i land med høyt fluorinnhold i drikkevannet over tid, bør du sjekke fluorinnholdet.
- For at denne tannpastaen skal tilføre tennene nok fluorid, må du følge doseringen nøye.
- Påfør en 2 cm lang strimmel tannpasta på tannbørsten for hver tannpuss (2 cm gir mellom 3 mg og 5 mg fluorid).
- Puss tennene 3 ganger daglig etter måltider i omtrent 3 minutter.
- Ikke skyl munnen etter at du har pusset tennene.

3. Gå jevnlig til kontroll hos tannlege/tannpleier. Bruk av høykonsentrert tannpasta erstatter ikke besøk hos tannlege eller tannpleier.

BEHANDLING OG VALG AV TANNKREM VED ENKELTE SLIMHINNELIDELSER

Bilde 1

Bilde 2

Bilde 3

Jeg vil først presisere at dette ikke er vitenskapelig dokumentert, men er basert på min erfaring som tannpleier gjennom mange år.

Av tannpleier Svanhild Botnen, Tannpleierklinikken AS Larvik.

I praksis har jeg møtt mange pasienter med stort ubehag ved spising og rengjøring. Da jeg får disse henvist fra spesialist, blir det også tatt biopsi for å kartlegge diagnose og utelukke malignitet. Det første og viktigste er å registrere pasientens renhold, da dette ofte er mangelfullt og ineffektivt. Her er det alltid noe å hente som vi tannpleiere kan bruke vår kompetanse på.

Det er viktig å gjøre denne jobben grundig; Det vil si flere besøk med korreksjoner, riktig utstyr og utførelse. Bare dette vil i mange tilfeller være tilstrekkelig, men ikke alltid. Som tilleggseffekt vil jeg snakke om valg av tannkrem og skyllemidler. Det er uheldig å fremheve enkeltmerker, men siden jeg har gjort observasjoner som har forbauset meg, er det for meg ikke til å komme utenom. Jeg har flere pasientkasus å vise til, men har her kun valgt ut ett.

Pasienten er en kvinne på 74 år. Inflammatoriske og deskvamierende lesjoner.

Blæredannelser og avskalling av epitel. Blødning, svie og brennende følelse. Vondt ved sterk mat og rengjøring. Moderat munntørr. Medisin: Adalat (kalsiumantagonist). Ingen påvist autoimmun sykdom. Plagene kom gradvis over flere år og forverret seg de siste 2-3 år. Tannlege hadde prøvd Corsodyl, Zendium og Mucostatin uten resultat. Biopsi/remissesvar: Kronisk Deskvamativ Gingivitt. Registrert periodontittdiagnose og behandlet av spesialist i periodonti for 20 år siden, men ikke vedlikeholdsbehandling utover det tannlege gjorde på US-besøkene som pasienten beskriver som raske og overfladiske.

Hun ble henvist til meg i 2013. Spesialist ville sette henne på steroidbehandling lokal og systemisk, hvis ikke profylakse fikk frem endringer. Som bilde 1 viser var det en del plakk og ikke-eksisterende interdental renhold. Siden tannkrem uten såpestoffer/Sodium Laural Sulfat ikke hadde tilfredsstillende effekt, forsøkte vi Forever Bright AloeVera tannkrem. Den har SLS og er dessverre uten fluor, men mesteparten av innholdet er saft/gel fra aloebladene.

Jeg er i utgangspunktet reservert og skeptisk vedrørende naturpreparater, men i noen av disse tilfellene var det resultatene som fikk meg til å revurdere dette. Hun ble gradvis bedre, og bilde 2 er etter ett års behandling. Bilde 3 viser i dag. Det jeg vil

tillegge er at hun fortsatt går til vedlikeholdsbehandling for perio hos meg, så jeg kan observere henne regelmessig.

Til tider gikk hun tom for FLP-tannkrem og over på andre ulike typer. Hver gang ble hun verre igjen, men aldri så mye som ved første besøk. Hun fikk aldri steroidbehandling. Jeg presiserer igjen at jeg ikke tilskriver dette resultatet tannkremen, men en kombinasjon av og ikke minst effekten av det forbedrede renholdet. Dette er jo en gingivitt, men med uklar etiologi.

Jeg har hørt mange tannpleiere si hvor kjedelig det er å gang på gang måtte gjenta instruksjoner og jobbe med å få pasienten til å forstå. Husk at dette med forebyggende tannhelse er basisen i vårt yrke. De møter ikke så mange andre behandlere i tannhelsetjenesten som vektlegger dette og utover det på den måten vi gjør.

Med andre pasienter som med f.eks. BMS (Brennende munn-syndrom) og Lichenoid forandringer har jeg hatt nytte av oppgradert renhold og Biotène tannkrem eller FLP tannkremen. Skyllemidler som klorhexidin-preparater har vært brukt i korte perioder. Jeg gjenntar at dette kun er subjektive observasjoner, og jeg oppfordrer andre tannpleiere til å skrive om erfaringer og resultater fra sin tannpleierhverdag.

Hvis noen vil ha mer detaljert informasjon kan jeg svare på mail: svanbotn@online.no

Duraphat er nå blitt reseptfritt, men skal bare selges over disk på apotekene.

Kari Elisabeth Dahl har prøvd seg på større utfordringer enn de fleste andre tannpleiere.

TANNPLEIERENS ARBEID MÅ VÆRE KUNNSKAPSBASERT

Kari Elisabeth Dahl (65) skrev historie som den første norske tannpleier med doktorgrad. Hun pensjonerer seg nå fra stillingen som førstemanuensis ved bachelorstudiet i tannpleie ved Høgskolen i Innlandet, men har mange tanker det er verd å bringe videre.

Tekst og foto: Anne L. Buvik

Kari Elisabeth har bak seg 39 år i yrket, og store deler av yrkeskarrieren har hun hatt blikket rettet fremover, mot mer kunnskap, mer erfaring, mer utvikling og mer utdanning. Selv betegner hun det som å ha vært i videreutdanning hele livet. Og hun har et ønske om at fremtidens tannpleiere skal bli enda mer ambisiøse på egne og yrkesgruppens vegne.

Etter å ha fullført tannpleierstudiet ved UiO i Oslo i 1981, gikk turen til Finnmark for den første jobben. - Det var litt av et sprang for en som knapt hadde vært nord for Helgeland. Vardø var virkelig en annerledes by for meg. Vi hadde en fantastisk fylkestannlege, som viste folk tillit og gav dem muligheter. Det har vært motiverende, sier hun. - Jeg ble vist enorm tillit, og vokste for hver dag i jobben. Kontrasten var stor da jeg etter

Selv om hun nå blir pensjonist og blant annet kan tilbringe tid i vakre Møllebyen i Moss, lover hun å følge med fra sidelinjen.

hvert kom tilbake til Østlandet og opplevde at en tannlege skulle kontrollere alt jeg gjorde, sier hun ettertenksomt.

HELE TIDEN PÅ VEI

I Finnmark fikk hun også sin første erfaring med fagforeningsarbeid, da hun ble tillitsvalgt. Etter hvert skulle det bli mer. Da hun og familien flyttet til Våler i Østfold kom to døtre til verden. Og ettersom tiden gikk, var Kari Elisabeth klar for mer kunnskap igjen. Hun gikk først løs på en videreutdanning i veiledningspedagogikk og så personalledelse.

- Og det studiet gjorde noe med meg som menneske, konstaterer hun nøk-

ternt. Men det stoppet ikke der. Hun tok hovedfag i yrkespedagogikk ved høgskolen i Akershus i 2005.

- Jeg er hele tiden på vei, egentlig ville jeg noe mer i tillegg til klinisk arbeid allerede etter de fire årene i Finnmark, så for meg har det vært fantastisk å kunne videreutvikle meg og strekke meg fremover hele veien, understreker hun.

Kari Elisabeth engasjerte seg raskt i Norsk Tannpleierforening, hun ble først valgt inn i landsstyret, og var endog redaktør av «Tannstikka» i en periode. Fra 1996 til 2002 var hun leder av Norsk Tannpleierforening.

- Så var jeg, sammen med Benthe Hansen, >>>

Det var stor jubel på landsmøtet da bachelor-utdanningen var i boks, og tannpleierne samtidig gjorde et lønnsopp på 50.000 i begynnerlønn. Kari Elisabeth Dahl var leder av NTpF i seks år. (Foto: Privat)

med på å kjempe igjennom at Tannpleierutdanningen skulle oppgraderes til bachelor. Vi måtte jobbe lenge sammen med KFO for å få dette igjennom, men vi kunne vise til at tilsvarende toårig helseutdanninger, som bioingeniører, hadde fått gjennomslag, og til slutt fikk vi det også, konstaterer hun. – Det var spennende og lærerike år, og et høydepunkt da vi fikk gjennomslag for en økning av begynnerlønnen til tannpleierne på 50.000 kroner som et resultat av at tannpleierutdanningen ble oppgradert til en bachelorutdanning. Det var en stor

seier for en avtroppende leder etter 6 år, sier hun fornøyd

FØRSTE TANNPLEIER MED PhD

I 2006 var hun klar for å bryte en grense på vegne av tannpleierne: Hun begynte på sin doktorgrad. Det samme gjorde «Putti», Anne Elisabeth Münster Halvari. Det var ingen enkel grense å passere.

I desember 2011 ble det disputas, først på Kari Elisabeth, som fikk gleden av å krysse mållinjen først. Anne Elisabeth Münster Halvari «Putti» fulgte etter en uke senere. Tannpleierforeningen var

stolte over at to tannpleiere disputerte, og arrangerte «Forskningsdag» for å markere begivenheten med inviterte gjester både fra norsk og svensk fagmiljø.

– Tittel på avhandlingen min var «Oral helse relatert til livskvalitet». Det var tydelig et tema som engasjerte bredt, for jeg fikk en god del oppmerksomhet, og den ble også en del omtalt i pressen. Spesielt i aviser i Trøndelag, selv om journalistene ikke visste at jeg egentlig var trønder. Det var bare et tema mange kunne relatere seg til. Jeg husker en av journalistene fortalte meg at hun ikke

turte å stille på et jobbintervju fordi hun hadde så dårlige tenner. Hilde Aga og Benthe Hansen stod på for at vi skulle få markedsført avhandlingene enda bredere, men jeg er vel ikke så flink til slikt, konstaterer Kari Elisabeth. Men hun er absolutt enig i at tannpleierne må bli enda flinkere til å ta ansvar og bli mere synlige i tannhelsesammenhenger.

LÆRERE MED MASTER

– For det er tid for endring, og for å jobbe kunnskapsbasert. Vi må ha folk til å ta over stafettpinnen etter oss. Jeg synes det er viktig at de som underviser på tannpleierutdanningene, selv har mastergrad innen tannpleiefaget og kan være gode rollemodeller for studentene. Det begynner å bli kjent at det er etablert egen videreutdanning for yrkesgruppen, noe som forhåpentligvis bidrar til at flere tannpleiere ønsker å gå videre. Jeg håper også vi kan få flere lærere i full stilling på utdanningene, folk som brenner for det spesifikke i faget og vil være med på å utvikle det fremover. Jeg tror det er helt nødvendig med tanke på fremtiden. Tannpleierfaget er kvinnedominert. Det har sine ulemper, kvinner er tradisjonelt ikke så vant til å stikke seg frem, og jeg skulle gjerne sett at en større del av de som søker seg til utdanningen har store ambisjoner og er fremoverlente, konstaterer hun.

Hun ønsker større forståelse for den vitenskapelige profilen blant ansatte.

– Vi trenger en avgrensning av tannpleierfaget og økt tydeliggjort kunnskapsbasis. Hva er spesifikt for tannpleierfaget? Jobber ikke lærerne kunnskapsbasert, blir ikke dette fokuset overført til studentene. Har de ikke selv følt på kroppen verdien av forskning, kan det være vanskelig å inspirere og veilede videre. Folk som går foran og er til inspirasjon er viktig for utvikling av både tannpleierfaget og –funksjonen.

– Og forskningen vår kan gjerne være innenfor det helsefremmende

En engasjert Kari Elisabeth Dahl brenner for forskning blant tannpleierne.

og forebyggende fagområdet. Det vil tydeliggjøre tannpleierens fagområde ytterligere. Vi forsker ikke for egen del, men for at resultater skal bli lest og gjort kjent for både behandlere og pasientene. Så tannhelsetjenesten har en vei å gå før vi kan si at vi arbeider kunnskapsbasert, sier hun engasjert.

I august 2012 ble Kari Elisabeth tilsatt som førsteamanuensis på bachelor i tannpleie ved Høgskolen i Innlandet. Som førsteamanuensis kunne hun jobbe 60 prosent med undervisning og 40 prosent med utvikling av faget og forskning.

BRENNER FOR FAGET

Sammen med Benthe Hansen og Anne Elisabeth Münster Halvari var Kari Elisabeth forfatter av rapporten «Tannpleierfunksjon, oral helse og tannpleierfag mot 2025» etter oppdrag fra Norsk Tannpleierforening. Rapporten ble lansert i 2013 og har fått mye oppmerksomhet og er et aktivt og levende dokument. Kari Elisabeth er glad for å ha bidratt til den, og mener det er viktig at den følges opp fremover og blir benyttet ved tannpleierutdanningene.

– Jeg er glad for at den ble så godt motatt og blir så flittig brukt, sier hun.

Det er ingen grunn til å tvile på at Kari Elisabeth Dahl brenner for tannpleierfaget, for kunnskap, forskning og kompetanse. 1. november sluttet hun i jobben ved Høgskolen i Innlandet og hun fikk også «gullklokka» for 25 års arbeid i tannhelsetjenesten i Akershus fylkeskommune. Hvordan skal en så energisk person klare å trappe ned til en pensjonist-tilværelse?

– Foreløpig er jeg AFP-pensjonist, og har nettopp startet mitt eget lille firma. Så litt jobbing blir det. Og så har jeg noen fritidssysler, jeg er med i sangkor, og skal begynne å trene mer systematisk. Jeg liker å gå på ski og håper på snø på Golsfjellet til vinteren hvor vi har hytte. Så har man jo hus, hjem og familie, og ikke minst barnebarn, sier hun.

– Noe sier meg at du kanskje likevel kommer til å følge godt med hva som skjer med faget og med NTpF?

– Jo, jeg skal innrømme det. Jeg kan ikke bare skru av interessen og engasjementet jeg har hatt gjennom snart 40 år. Klart jeg kommer til å følge med. Men min aktive karriere er over, avslutter Kari Elisabeth Dahl.

Vel blåst. Noen setter dypere spor etter seg enn andre.

Videreutdanningen ved USN: TREDJE KULL FERDIG TIL SOMMEREN

Etter flere år med forberedelser ble endelig en videreutdanning i tannpleie og helsefremmende arbeid etabler ved Universitetet i Sørøst-Norge. Til våren går det tredje kullet med tannpleiere ut. Studiet har hatt stor betydning, og mange av studentene har gått videre og har tatt en mastergrad.

Av Anne L. Buvik

Professor Torill Tveito er fagansvarlig ved studiet, og ønsker nye tannpleiere velkommen fra høsten 2021. (Foto: USN)

Fagansvarlig ved studiet, professor Torill Tveito, kan fortelle om stor interesse, dedikerte studenter og gode erfaringer så langt. – De to første årene vi hadde tilbudet, var det stor søknad og venteliste. Foran siste opptak var det

noe mindre. Dette hadde trolig sammenheng med sammenslåingen av fylkeskommunene og usikkerheten omkring dette, slik at mange nok «satt på gjerdet». Vi får se ved neste opptak om interessen tar seg noe opp, sier Tveito.

Når det kullet som nå er i utdanning har fullført, vil i underkant av 50 tannpleiere ha tatt videreutdanningen.

KOMPETENTE STUDENTER

– Hvilke erfaringer har dere gjort omkring studiet så langt?

– Det har vært en god gruppe, med veldig dyktige og kompetente folk som søker studiet. De er veldig motiverte, og det er gledelig

å se at mange har gått videre med en master. Vi har også fått gode tilbakemeldinger fra studentene. På evalueringene ligger vi på mellom 8 og 9 av 10 mulige når det gjelder hvor fornøyde studentene er. Og det er meget bra, konstaterer Tveito.

Studiet er deltid, med samlinger på campus Vestfold, men egeninnsatsen skal ikke undervurderes:

– Det fordrer god motivasjon, og man må ha mulighet for å avsette tid underveis, også utenom samlingene. Det handler dermed ikke bare om de seks ukene man er på samling, men fordrer halv studieprogresjon på masternivå, understreker hun.

KNYTTER KONTAKTER

Tiden på samlinger skal også utnyttes godt, ikke minst i fellesskap. En viktig del er at studentene også skal lære av hverandre. Erfaringene har vist at en god del av studentene også opprettholder kontakten i etterkant, noe som selvsagt er verdifullt.

– Har det vært gjort endringer på studiet underveis, eller har dere planer om å gjøre endringer?

– Ikke store ting. Så lenge studentene er fornøyde med opplegget, ser vi ingen grunn til å gjøre annet enn mindre justeringer. Vi innhenter tilbakemeldinger hvert semester, og viderefører det som fungerer bra, sier Tveito.

Til høsten starter et nytt studium, med søknadsfrist 15. mai. Opptakskravene er i utgangspunktet at man har fullført utdanningen på bachelor-nivå, men for dem som har to års utdanning, vil realkompetansen bli vurdert om de har minimum tre års yrkeserfaring. De aller fleste som søker, kommer inn.

– Fristen til neste års studium er 15. mai 2021. Vi håper selvsagt på stor interesse og at mange tannpleiere benytter anledningen til å utdanne seg videre, avslutter Torill Tveito. Søknadsweben åpner 15. februar.

STUDIET I TANNPLEIE OG HELSE- FREMMENDE ARBEID

Tannhelse har en vesentlig betydning for den generelle helsen. Videreutdanning i tannpleie og helsefremmende arbeid vil styrke tannpleieres kompetanse innen helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid med spesiell vekt på det helsefremmende perspektivet.

Tekst: Universitetet i Sørøst-Norge

Studiet vil bidra til at tannpleiere styrker sin kompetanse og i større grad kan ivareta ulike befolkningsgruppers generelle og særskilte behov for tannhelsehjelp sett i lys av statlige føringer om økt fokus på tverrfaglig folkehelsearbeid, blant annet beskrevet i folkehelseoven.

Samtidig vektlegger studiet å styrke tannpleieres kompetanse innen klinisk tannpleie, tannpleiernes funksjon i samfunnet, og tannpleiernes veilednings- og kommunikasjonsferdigheter for å fremme samhandling med ulike befolkningsgrupper og samarbeidspartnere. Studiet inkluderer et bredt spekter av perspektiver og teorier fra ulike fagfelt for å gi økt forståelse for tannpleierens virksomhet. Økt kompetanse på de nevnte områder gjør at studiet kan bidra til en ytterligere systematisk og kunnskapsbasert praksis innen tannpleie og i tannhelsetjenesten.

SENTRALE BEGREPER

Sentrale begreper og innsatsområder i helsefremmende arbeid er salutogenese, empowerment, utjevning av sosial ulikhet i helse, helsefremmende politikk og helsepedagogikk. I helsefremmende politikk er det overordnede målet å bidra til at helsehensyn ivaretas innen alle sektorer, og det legges spesiell vekt på utjevning av sosiale forskjeller i helse og levekår. For tannpleiere innebærer dette i sterkere grad å fokusere på politiske og samfunnsmessige aspekters betydning for helse og tannhelseutfordringer. Studiet vil gi tannpleiere økt innsikt og forståelse for samfunnsutfordringer knyttet til utjevning av sosiale ulikheter, migrasjon og helse, og ulike grupper av risikoutsatte barn, ungdom og voksne. Økt kompetanse om helsefremming vil gi tannpleiere kompetanse til å styrke befolkningens egenkontroll, mestring og selvstendighet knyttet til helse og tannhelseutfordringer.

En utvidelse av tannpleiernes faglige kompetanse gjennom det helsefremmende perspektivet vil bidra til at prioriteringer og beslutninger kan bli mer helhetlige ved at også verdier og grunnlagstenkning fra helsefremmende arbeid inkluderes. Kompetanse i folkehelsearbeid forutsetter også kompetanse innen sykdomsforebygging, og at en har ferdigheter i å veksle mellom henholdsvis å støtte og styre målgruppers helse-relaterte atferd. Utfordringen er ikke bare å tilrettelegge for andres innsats, men å erkjenne når det er nødvendig å intervensere på faglig grunnlag av hensyn til målgruppenes beste.

LÆRINGSUTBYTTE

STUDENTEN HAR:

- Avansert kunnskap om teorier, verdier, begreper og modeller som ligger til grunn for helsefremmende arbeid
- Avansert kunnskap om settinger og settingstilnærming relatert til sykdomsforebyggende og helsefremmende arbeid i tannhelsetjenesten, samt orga-

Studiet i tannpleie og helsefremmende arbeid er lagt til Campus Vestfold, like utenfor Horten. (Foto: Nils Kalve, USN)

nisering og lovregulering av tannhelsetjenesten

- Avansert kunnskap om tannhelse, orale sykdoms- og risikofaktorer, diagnostikk, samt tannhelsens betydning for generell helse
- Inngående kunnskap om veiledning og samhandling med pasienter og pårørende relatert til klinisk og samfunnsmessig tannhelsearbeid

FERDIGHETER

STUDENTEN KAN:

- Anvende kunnskap om lovgivning, sykdomsforebyggende og helsefremmende arbeid på ulike områder innenfor tannhelsetjenesten, forvaltningsnivåer og ulike settinger i samfunnet
- Diagnostisere, vurdere og effektivere tiltak i forhold til ulike orale helsetilstander inkludert varsling relatert til risikofaktorer og risikoutsatte grupper
- Kartlegge, vurdere, planlegge, lede og evaluere helsefremmende arbeid relatert til tannhelsetjenesten på individ- og samfunnsnivå
- Anvende fremgangsmåter for kobling av ressurser for helse på tvers av sektorskiller, forvaltningsnivåer, fagmiljøer og befolkningsgrupper
- Utvikle relasjoner som muliggjør ivaretagelse av oral helse i befolkningen, kvalitets- og endringsarbeid, og samarbeid om helsefremmende arbeid
- Analysere og kritisk vurdere ulike

etiske problemstillinger relatert til pasienter, pårørende og samarbeidspartnere

- Analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer

GENERELL KOMPETANSE

STUDENTEN KAN:

- Kommunisere faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor helsefremmende arbeid, både med fagpersoner og allmennheten
- Analysere og forholde seg kritisk til ulike helsefremmende tilnærminger i tannhelsetjenesten og samfunnet
- Bidra til nytenkning om identifisering og utvikling av helseressurser
- Beskrive, redegjøre og drøfte relevante problemstillinger innenfor oral helse og tannpleie
- Analysere og forholde seg kritisk til egen og andres faglige kunnskap og praksis, samt ulike etiske problemstillinger relatert til pasienter, pårørende og samarbeidspartnere
- Samarbeide med andre yrkesgrupper slik at det sykdomsforebyggende og helsefremmende perspektivet ivaretas
- Gjennomføre et selvstendig, avgrenset prosjektarbeid basert på metodekunnskap og forskningsetiske normer

Mer om studiet finner du på www.usn.no.

Illustrasjonsfoto: shutterstock.com

ONLINE KOMPETANSEHEVING

I vårt langstrakte land er kurstilbudet varierende og online-kurs har blitt ytterligere aktualisert gjennom koronapandemien. Man er ikke ferdig utdannet etter endt grunnutdanning. Kunnskap må vedlikeholdes, og, som Albert Einstein sa: «Education is what remains after someone has forgotten everything he learned in school».

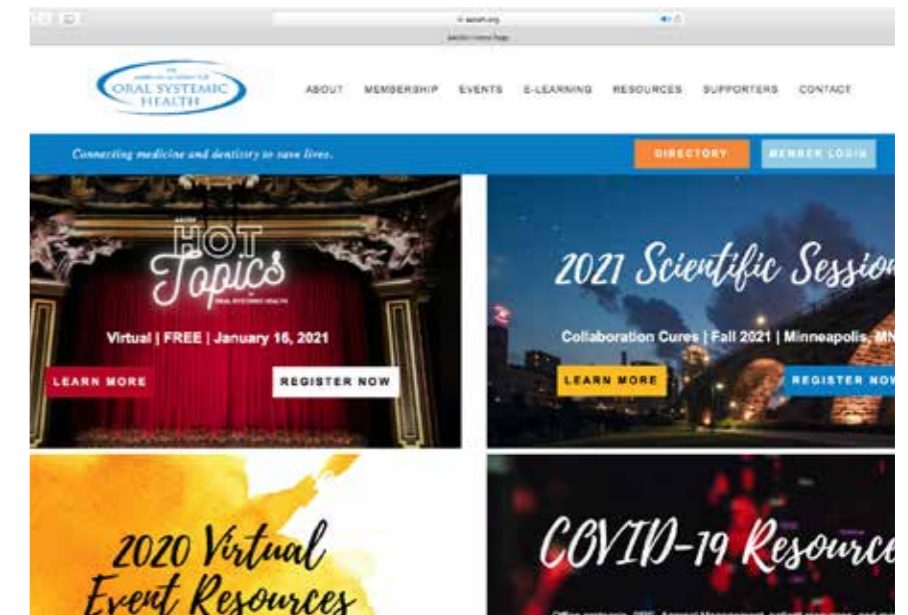
Av Gry Jakhelln, fagansvarlig NTpF
Inspirert av artikkel i Tandhygienist Tidningen #3/20

Det er viktig at vi tannpleiere videreutvikler og oppdaterer oss for å opprettholde høy etisk og faglig standard gjennom hele yrkeskarrieren. Norsk Tannpleierforening lanserer om ikke lenge timeregistrering for etterutdanning og kurs. Dette skal være en pådriver for tannpleierne til å delta og gjennomføre kurs, og bidra ytterligere til at medlemskap er et kvalitetsstempel for yrkesgruppen. Tannpleierne i Storbritannia for eksempel har et slikt system. I Storbritannia krever de 75 timer over en 5 års periode. NTpF kommer tilbake til krav til timer til etterutdanning.

Det finnes utrolig mange steder å finne informasjon, artikler og kurs. NTpF har laget en liten oversikt over steder du kan begynne. Hvis du først begynner å søke er utvalget ganske stort, spesielt om du er komfortabel med engelsk. Noen steder er det krav til medlemskap, men registrering går fort og er oftest gratis. Det er ikke en uttømmende oversikt. Kanskje kommer en del 2 på et senere tidspunkt? Aktørene på listen er ikke kvalitetskontrollert, men som alltid er det viktig å opprettholde et kritisk blikk til alt man leser og deltar i. Oversikten er ment som en liten trigger til å øke interessen for å «snøke» litt rundt. Så nå gjenstår bare for deg å surfe rundt og ta del i mulighetene som finnes der ute.

KURS I ORALE LESJONAR I REGI AV EDHF

Tannpleiernes europeiske organisasjon, EDHF har i samarbeid med det franske firmaet Pierre Fabre Oral Care (PGOC), etablert en plattform med tilbud om faglig etterutdanning. Plattformen The Oral Health Professional Training platform, har som målsetting å styrke tannpleierenes helsefremmende og forebyggende arbeid overfor folket. Plattformen vil være med på å øke utveksling av kunnskap mellom de ulike medlemslandene, utvikling av mer felles kunnskapsnivå for tannpleierne på europeisk nivå og påvirke oppmerksomheten om viktigheten av god oral helse.

Dette er resultat av internasjonalt arbeid. Ulike land har vært med å utvikle kurset Orale lesjoner, som nå er presentert. Kurset er tilgjengelig for tannpleiarane på Tannpleierforeningens medlemsgruppe, facebook og på Medlemssiden på nettsida. Kurset er gratis og er oversatt til norsk av styremedlem Anne-May Nilssen, og det blir presentert andre kurs på plattformen framover. <http://medlemssiden.tannpleier.no/kunnskap/tannpleieryrket/etter-og-videreutdanning/kurskalender/>

AAOSH AAOSH.ORG

AAOSH - American academy for oral systematic health, med motto: "connecting medicine and dentistry to save lives". En ideell organisasjon av helsepersonell, som vil øke oppmerksomheten rundt forholdet mellom oral- og generellhelse.

De tilbyr webinarer, artikler, podcaster og mye mer. Deler av materialet er åpent for alle og noe er forbeholdt medlemmer. Medlemskap koster 99\$ per år for tannpleiere og 25\$ for studenter, så hvis det er flere kurs man er interessert i, kan det være en god investering. Som medlem

får du, i tillegg til kurs, tilgang til «training tools», som du kanskje kan bruke på klinikken for å undervise om oral systematisk helse. Det ser spennende ut og virker som innholdet er av høy kvalitet.

Gratis webinarer: <https://www.aaosh.org/free-oral-systemic-webinars>

CDE WORLD CDEWORLD.COM

CDE (Continuing Dental Education) er et amerikansk nettsted med kunnskapsmaterieell for hele tannhelseteamet. Siden er delt inn i seksjoner og har dermed også en egen tannpleierseksjon. Der finner du gratis webinarer, sponset av ulike selskap og gratis e-bøker. De tilbyr også >>>

kurs mot betaling og da finnes det et enda større utvalg av temaer. Du kan jo abonnere på nyhetsbrev en stund å se om du finner noe av interesse?

INSIDE DENTAL HYGIENE IDH.CDEWORLD.COM

«Under»side av CDE for tannpleiere med et stort utvalg kurs, webinarer e-bøker, videoer og artikler for og av tannpleiere. I tillegg finnes et fagblad i bla-versjon. Vel verdt å undersøke.

COLGATE HTTPS://COLGATE.EASYSIGNUP.COM/CATEGORY/NORGE/

Colgate tilbyr jevnlig gratis seminar. Dersom du også sjekker ut svenske og danske kurs, har du enda større utvalg. Det er absolutt verdt å følge med her. Akkurat når oversikten ble laget var det tilbud om kurs i kariesrisiko vurdering -for eksempel.

DENTAL TRIBUNE INTERNATIONAL HTTPS://EU.DENTAL-TRIBUNE.COM

Dette er en publiseringsplattform som kombinerer trykte, digitale og pedagogisk medier. Her kan du finne webinarer fra forskjellige selskap på et sted. Det finnes også som norsk side <https://no.dental-tribune.com/>. Den var lansert i 2019, men det ser ut til at det har vært lite aktivitet på den.

Du bytte region/land, så utforsk startsider fra forskjellige land. Da finner du masse å temaer velge i, som perio, airflow, kariesrisiko og pasient ledelsesstrategier. Den europeiske startside har også tannpleierrelaterte nyhetssaker, som for eksempel artikkelen «The dental hygienist in times of COVID-19».

DENTAL CARE DENTALCARE.COM

Nettside fra Crest og Oral-B, begge eid av P&G Oral Health, for tannhelsepersonell over hele verden. Målsetningen er å tilby utvikling og produktinformasjon for å hjelpe profesjonelle og pasienter. Her finner

du blant annet webinarer, forskning og undervisningsmateriell. Det er en amerikansk og en britisk side som har litt forskjellig innhold, så det er bare å starte utforskningen.

DENTISTRY ONLINE DENTISTRY.CO.UK

Britisk nettside for tannpleiere, «dental therapists», tannleger og tannteknikere. Tannhelsebransjen i Storbritannia er i større grad kommersialisert enn her hjemme så mye er sponset. I Studyclub'en tilbys online kurs. Du finner en oralhelse-del med mye nyttig informasjon og tillegg en tannpleierblogg, «The hygienists blog». NTPF har lest noen innlegg og tenker hun gjør noen interessante refleksjoner rundt tannpleieryrket og dilemmaer vi står i. De er på Instagram, følg om du vil ha tips når det skjer noe.

EDX EDX.ORG

MOOC - Massive Open Online Course - hørt om det? Ikke jeg heller, før jeg begynte å snuse rundt. EdX er en ideell, global plattform som er grunnlagt av universitetene Harvard og MIT og har etterhvert flere universitet som bidrar med MOOC av høy kvalitet. Kurs for nysgjerrige «hjerner» på tema på alt fra data til lederskap og kommunikasjon. Interessert i å lære noe nytt? Ta et kommunikasjonskurs, språkkurs eller lær mer om diabetes? Kursene er gratis, men du må betale hvis du vil ha kursbevis.

GSK HTTPS://WWW.GSKHEALTHPARTNER.COM/EN-GB/ORAL-HEALTH/

Siden er ment for helsepersonell i Storbritannia, men det kan allikevel være noe å hente her av kunnskap, tips og triks. De har mange nedlastbare pasient råd og plakater på engelsk. I deres «Learning lab» finne du deres forskning, videoer, webinarer og downloads.

TEPE SHARE TEPESHARE.COM

Her finner du både profesjonelle kurs og informasjonsvideoer og pasientrelatert informasjon. Webinar om periimplantitt var aktuelt da denne oversikten ble skrevet. Du kan abonnere på nyhetsbrev for å følge med, som så mange andre steder. På de forskjellige land og regioner er det variasjoner i tilbud.

A TALE OF TWO HYGIENISTS - PODCASTER ATALEOFTWOHYGIENISTS.COM

Podcaster av to amerikanske tannpleiere, som siden 2015, har laget podcaster for klinikere. De ønsker at gi noe som kan gjøre tannpleiere mer trygg i sin kliniske praksis, blandet med litt humor rundt den noen ganger monotone tannpleierhverdagen.

Finner du andre kurs som kan være interessante for flere, men ikke står i denne oversikten, send meg gjerne en SMS eller e-post, gry.jakhell@delta.no.

Tannhelse for eldre hjemmeboende pasienter - CORAL-prosjektet

God tannhelse har stor betydning for vår generelle helse og livskvalitet. Universitetet i Oslo og Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst har i samarbeid med flere samarbeidspartnere satt i gang et forskningsprosjekt finansiert av Norges forskningsråd. I prosjektet CORAL er hovedmålet å utvikle ny kunnskap om behov for og organisering av tannhelsetjenester til eldre hjemmeboende pasienter.

Konsekvenser av dårlig eller redusert munnhelse kan føre til alvorlige infeksjoner, store smerter og dårlig ernæring. Mange eldre som får kommunale hjemmetjenester får ikke den tannhelsetjenesten de trenger fordi samhandlingen mellom ulike nivåer og profesjoner er utilstrekkelig.

De hjemmeboende pasientene trenger samordnede og koordinerte tjenester, hvor gode tannhelsetjenester er viktig del av tjenesteforløpet. Prosjektet skal derfor identifisere hva som hemmer og hva som fremmer helsetjeneste samt utvikle og teste en vitenskapelig modell som sikrer forsvarlig helsetjeneste og bedre samhandling mellom tannhelsetjenesten og helse- og omsorgstjenesten. Det vil de gjøre ved å følge en systematisk prosess som bygger på UK Medical Research Council's framework (MRC) for komplekse intervensjoner.

Pasienter som mottar hjemmetjenester

som gir rett til vederlagsfrie tannhelsetjenester, er i dag ikke sikret at slik tjeneste blir ivaretatt. Det er fordi det i dag eksisterer både faglige, organisatoriske og tekniske barrierer for god samhandling mellom tannhelsetjenesten og den kommunale helsetjenesten. Forskning innen samhandlingsfeltet har i stor grad handlet om samhandling mellom sykehus og kommunen, eller om interkommunalt samarbeid. Forskningen har ikke fokusert på tannhelsetjenesten som er organisert på fylkeskommunalt nivå. Det betyr at vi har kunnskapshull om samhandling mellom organisatoriske nivå som har betydning for mange pasienter.

Vi har i dag manglende kunnskap om hvilke orale helseproblemer hjemmeboende pasientene har og hvordan det påvirker deres helse og livskvalitet. Vi vet også lite om hvilke utfordringer helsepersonell møter i sin hverdag som hindrer at de kan ivareta forsvarlige

Illustrasjonsfoto: shutterstock.com

tannhelsetjenester for sine pasienter.

CORAL-prosjektet vil derfor systematisere og organisere forskningen i et mikro-, meso- og makronivå. Analysene vil bygge på registerdata, spørreskjemaer og kvalitative tilnærminger hvor de kombinerer observasjoner, dokumentanalyse og intervjuer. Prosjektet vil dra veksler på sterk brukerinvolvering gjennom alle faser og deler av prosjektet og vil utvikle modellen etter prinsippene fra «co-creation». Et overordnet resultat er å ha utviklet generiske retningslinjer som er klare for stor-skala implementering i helsetjenesten.

FORSKNING HOS TKØ

Tannpleierens kompetanse innen helsefremmende og forebyggende arbeid er viktig, også innen forskning. - Det er ønskelig å få flere tannpleiere til å delta i både utredningsprosjekter og forskning innen oral helse, sier direktør Hilde Vogt Toven.

Av Vibeke Almaas, TkØ

MER FORSKNING INNEN HELSE-FREMMEDE OG FOREBYGGENDE ARBEID

I Helse- og omsorgsdepartementets forsknings- og innovasjonsstrategi 2017-2027 "Sammen om kunnskapsløft for oral helse", vises det til at forskning og kunnskapsutvikling innen oral helse over tid har blitt hengende etter de andre helsetjenesteområdene. Tannhelsetjenesteloven presiserer at både helsefremmende og forebyggende arbeid skal prioriteres. Anbefalingene og tiltakene som tannpleiere arbeider etter bør være kunnskapsbasert basert. Det krever mer forskning og fagutvikling på området, men også at tannpleiere holder seg oppdatert på relevant forskning, stiller spørsmål til dagens praksis og følger Helsedirektoratets retningslinjer og anbefalinger

KORT OM TKØ

Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TkØ) er et interfylkeskommunalt samarbeid (IS) mellom fylkeskommunene Innlandet og Viken. TkØs oppgaver er spesialistbehandling, forskning, fagutvikling og kompetanseheving. Direktør for TkØ er Hilde Vogt Toven. Se også www.tkost.no

I artikkelen «Flere tannpleiere til forskning» Tannstikka nr. 2/2020, fortalte Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TkØ) om behovet for flere tannpleiere i forsknings- og utviklingsprosjekter, og at det gir en god mulighet for å utvide tannpleierens kompetanse. I denne artikkelen vil vi kort presentere TkØs forskningsavdeling, eksempler på forskningsprosjekter og kompetansehevede tiltak hos TkØ.

FORSKNINGSAVDELINGEN HOS TKØ

TkØs forskningsavdeling ledes av Vibeke Ansteinsson. I avdelingen er det 16 ansatte, hvor 7 er forskere med ph.d. i tillegg til forskningskoordinator, rådgiver og forskningsassistent. Avdelingen har også 5 ph.d. stipendiater tilknyttet. Medarbeiderne har ulik bakgrunn bl.a. innen odontologi, psykologi, biologi og statistikk. Rådgiver Line Schröder Karlsen er selv utdannet tannpleier, i likhet med avdelingens forskningsassistent og en av forskerne.

TkØ har i dag 16 praksisnære forskningsprosjekter. I noen av disse er TkØ selv prosjekteier eller deltar i samarbeidsprosjekter med andre forskningsinstitusjoner. Temaene i prosjektene er knyttet til kliniske problemstillinger, men det er også forskningsprosjekter relatert til tjenesten og epidemiologiske studier. Forskningsprosjektene er presentert på www.tkost.no. TkØs forskningsprosjekter benytter i stor grad kvantitativ metodikk, men har også prosjekter med bruk av kvalitative metoder. Finansiering av prosjektene skjer gjennom ulike kanaler. En stor del av tiden går derfor med til å søke om finansiering til nye prosjekter fra eksterne aktører, som for eksempel Norges forskningsråd (NFR).

Seniorforsker Ewa Hovden. Rådgiver Line Schröder Karlsen

PRAKSISNÆR STUDIE OM FLUORPENSLING OG FISSURFORSEGGLING

Men hva er praksisnær forskning? Praksisnær forskning er utvikling av kunnskap og kompetanse, hvor praksisfeltet blir involvert på ulike måter. Det kan bl.a. være å definere problemstilling, delta i gjennomføring av prosjektet og implementering. For TkØ innebærer det at tannhelsetjenesten i regionen blir inkludert i alle fasene i et prosjekt; planlegging, gjennomføring og kunnskapsoverføring for å sikre nytteverdien.

Et eksempel på et slikt prosjekt er «FISSUR: Fluorpenstring eller fissurforsøgling? Forebygging av karies okklusalt i første molar, en praksisnær intervensjonsstudie i tannhelsetjenesten». Hensikten med prosjektet er å sammenligne resin-basert fissurforsøgling og Duraphat fluorlakk som benyttes til å forebygge karies i tyggeflater i jeksler hos barn. Begge metoder brukes rutinemessig i tannhelsetjenesten, men kunnskapsgrunnlaget for kariesforebyggende effekt av de to metodene er ufullstendig og gir ikke god nok dokumentasjon for å anbefale den ene metoden fremfor den andre. I datainnsamlingen deltar til sammen ni klinikker i TkØs region; fylkeskommunene Viken og Innlandet. - Når datainnsamlingen og påfølgende analyse er gjennomført, vil resultatene bli overført direkte tilbake til tannhel-

setjenesten, i form av mer kunnskap om hvilke behandlingsvalg tannpleieren eller tannlegen bør ta. På den måte kommer resultatene til gode for pasienten og befolkningen, sier Schröder Karlsen.

TANNHELSETJENESTENS ROLLE FOR Å AVDEKKE VOLD OG OVERGREP MOT BARN

Et annet prosjekt hos TkØ er «Klinisk rettsodontologisk undersøkelse av barn utsatt for vold og/eller seksuelle overgrep (KRu-barn)».

- Formålet her er å styrke tannhelsetjenestens rolle som sakkyndig og bidra til mer forskningsbasert kunnskap om hvordan tannhelsepersonell kan avdekke vold og overgrep mot barn, sier TkØs seniorforsker Ewa Hovden. Sammen med Unni Mette Köpp, overlege og medisinsk sakkyndig ved Sørlandet sykehus og Statens barnehus Kristiansand, leder hun prosjektet, som er finansiert med midler fra NFR. Prosjektet har også to offentlige ph.d.-stipendiater gjennom Agder fylkeskommune.

Selv om tannleger og tannpleiere sender flere bekymringsmeldinger til barnevernet enn før, er vold og overgrep mot barn fremdeles et vanskelig tema.

- Mange har ikke tilstrekkelig kunnskap om hvordan gå frem i slike saker. Det kan dreie seg om hvilke tegn du skal se etter når et barn blir utsatt for vold og overgrep og hvordan tolke dem i en tannbehandlingssituasjon, sier Hovden.

Et av målene i prosjektet er derfor å utvikle kompetansehevede tiltak. Høsten 2019 arrangerte TkØ kurset «Avtrykk av vold», og et digitalt kurs i tematikken er under planlegging. Prosjektet er også i avslutningsfasen i arbeidet med revideringen av protokollen «Tannlegeundersøkelse av barn utsatt for vold og seksuelle overgrep», som ble publisert i 2016. Denne prosedyren er rettet mot tannleger som skal være sakkyndige i slike saker.

KRu-barn prosjektet vil etablere et

tvverprofesjonelt samarbeid for å sikre helhetlig hjelpe-, behandlings- og oppfølgingstilbud til barn som er utsatt for omsorgssvikt, vold og/eller seksuelle overgrep.

- Nå er prosjektet i en fase hvor vi skal studere funn gjort av de sakkyndige tannlegene ved Statens barnehus Kristiansand, sier Hovden. - Målet er å sikre kunnskapsbasert og treffsikker rettsmedisinsk diagnostikk i samtoppfølgning ved volds- og overgrepssaker av barn og unge. Vi ønsker å etablere et slikt register som kan gi et bedre grunnlag for å kunne gjøre videre forskning på området, sier hun.

ØKE KOMPETANSEN INNEN PROSJEKTARBEID

- Ved å vise eksempler på forskningsprosjekter, håper vi å skape enda mer interesse og nysgjerrighet på forskning blant tannpleierne, sier Schröder Karlsen. For å lede prosjekter krever det imidlertid ekstra kompetanse. Den kan tannpleiere øke på flere måter; videreutdanning, som eksempelvis master, kursvirksomhet eller hospitering. En sentral oppgave for TkØ er nettopp kompetansehevede arbeid.

For å gjøre tannpleiere og tannleger mer rustet tilbyr TkØ blant annet bistand til forsknings- og utviklingsprosjekter og forskningsrettede kurs. Bistand kan for eksempel være å vurdere prosjektbeskrivelse, metodevalg eller analyse av datamateriell. TkØ har blant annet bistått tidligere Hedmark fylkeskommune med metode og analyse i prosjektet «Kommunal tannpleier - samhandling mellom hjemmebasert omsorg og tannhelsetjenesten». De forskningsrettede kursene omfatter temaer som litteratursøk, kritisk vurdering av litteraturkilder, grunnprinsippene for kunnskapsbasert praksis og hvordan lykkes med prosjektarbeid i tannhelsetjenesten.

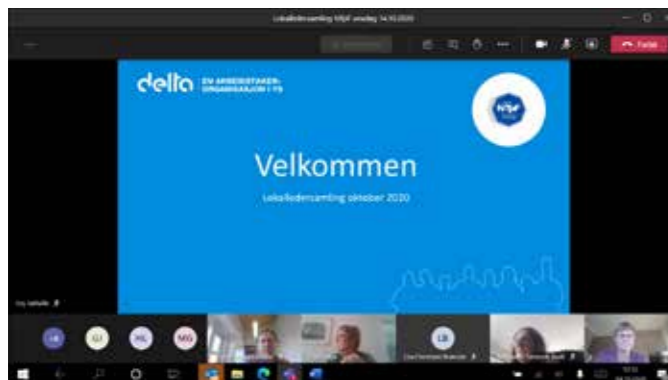
- Covid-19 situasjonen har naturlig nok

påvirket TkØs kompetansehevede tilbud, men vi jobber med digitale løsninger, sier Schröder Karlsen og anbefaler å ta kontakt med TkØs forskningsavdeling for å vite mer.

KILDER

Helsebiblioteket 2018 Kunnskapsbasert praksis <http://www.helsebiblioteket.no/kunnskapsbasert-praksis> Helse og omsorgsdepartementet (2017). Sammen om kunnskapsløft for oral helse. Forsknings- og innovasjonsstrategi på tannhelsefeltet (2017-2027). I-1181 B. (https://www.regjeringen.no/contentassets/a176427580234e5d818f446a7b66feb1/strategi_oral_helse_170907.pdf) Ewa Hovden: Klinisk Rettsodontologisk undersøkelse av barn utsatt for vold og/eller seksuelle overgrep (KRu-barn). Prosjekt 2019- 2020. Kort prosjektbeskrivelse på nettsidene til Forskningsrådet. Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TkØ): Kommunal tannpleier: Samhandling mellom hjemmebasert omsorg og tannhelsetjenesten Norges forskningsråd: Offentlig sektor-ph.d. [https://www.forskningsradet.no/sok-om-finansiering/midler-fra-forskningsradet/offentlig-sektor-phd/Tannhelsetjenestens_kompetansesenter_Ost_\(TkO\):_Fluorpenstring_eller_fissurforsogling?Forebygging_av_karies_okklusalt_i_foerste_molar_en_praksisnaer_intervensjonsstudie_i_tannhelsetjenesten](https://www.forskningsradet.no/sok-om-finansiering/midler-fra-forskningsradet/offentlig-sektor-phd/Tannhelsetjenestens_kompetansesenter_Ost_(TkO):_Fluorpenstring_eller_fissurforsogling?Forebygging_av_karies_okklusalt_i_foerste_molar_en_praksisnaer_intervensjonsstudie_i_tannhelsetjenesten).406918.no.html Unni Mette Starnes Köpp mfl.: Tannlegeundersøkelser av barn utsatt for vold og seksuelle overgrep (fagprosedyre). Helsebiblioteket Sørlandet sykehus og Statens Barnehus Kristiansand, 2016.

LOKALLEDERSAMLING I NTPF 2020

Velkommen til lokalledersamling!

Slik artet årets lokalledersamling seg. Det fungerer, men alle gav uttrykk for at de savnet den sosiale og uformelle delen. (Foto: Anne Buvik)

Grunnet korona-pandemien måtte årets ledersamling foregå digitalt på Teams. Samlingen ble avholdt over to dager i oktober. Deltakere fra avd Finnmark, Troms, Nordland, Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane, Bergen og Hordaland, Agderfylka, Vestfold, Telemark, Østfold, Akershus og Oppland deltok. Hele styret og ett varamedlem var representert sammen med fagansvarlig og kontorleder.

HILDE AGA INFORMERTE OM FØLGENDE VIKTIGE SAKER:

- **Buypasskort:** Sak ang. misbruk av buypasskort. Kortet er personlige, og skal ikke brukes av andre enn personen det er utstedt til. Viktig at alle har ansvar for eget kort.
- **Kjeveortopedi:** Det er for mange barn og unge som får kjeveortopedisk behandling. En av årsakene er, ifølge Helfo, at det blir sendt for mange henvisninger. Helfo vil gjennomføre en undersøkelse på kvaliteten av henvisninger fra tannleger og tannpleiere.
- **Videreutdanningen:** Det er bevilget 4 mill. til videreutdanningen ved Universitetet i Sørøst-Norge på Statsbudsjettet for 2021. I Statsbudsjettet er det understreket tannhelsetjenestens behov for tannpleiere med videreutdanning innenfor helsefremmende og forebyg-

gende arbeid, og mer forskning innenfor oral helse. At enkelte tannpleiere tar videreutdanning, styrker yrkesgruppen og tannpleiernes fagfelt.

- **Ledende tannpleierstillinger:** Karrierevei for tannpleiere er viktig. NTPF foreslår etablering av ledende tannpleierstillinger i flere fylker som del av utviklingsmuligheter for yrkesgruppa.
- **Tittel:** Det vart dessverre ikke gjennomslag for tittel «spesialtannpleier» ved årets forhandlinger, men Delta jobber videre med saken.
- **Registrering:** Arbeidet med registrering av timer til etterutdanning, er sak NTPF har jobbet med over tid. NTPF er lovet at registreringen snart kan bli tatt i bruk.
- **«Forsøksordningen med orale helse-tjenester organisert i tverrfaglig miljø ved sykehus»:** Det er bevilget midler til

videreføring av prosjektet ut 2021.

- **Ny mediastrategi i NTPF:** Facebook gruppen skal brukes mer aktivt, og nettsiden skal revideres.

Utdeling av Oral-B -prisen ved representant fra OralB til avgått tannpleier og pensjonist, Sølvi Hansen. Prisvinner mottar kr 10 000,-, blomster og diplom. Se intervju i dette nummer av «Tannstikka».

FOREDRAG VED KJETIL VEDØY - ORGANISASJONSUTVIKLING, LEDELSE OG DEN FREMTIDIGE FAGBEVEGELSEN.

Vedøy er høyskolelektor og underviser i fagområdene organisasjon og ledelse. Kjetil er utvikler for Deltas talentprogram. Han gav oss innspill som utfordret oss og gir grunn til refleksjon hos styre og administrasjon. Han knyttet dagens situasjon opp mot fagforeninger og

arbeidsliv. Fagforeninger i dag er som en kornåker med lite mangfold. Store megatrender vil påvirke oss, men vi vet ikke hvordan, derfor må vi være forberedt på endring i fremtiden. I dag jobber mange uten arbeidskontrakter, ingen pensjon eller forsikring til tilsatte, et eksempel er «fluidstaffing» innenfor helse/tannhelse. Disse er i sårbar situasjon, er uten rettigheter og det er område organisasjonslivet må ta fatt i.

Videre er det viktig at foreninger lytter til unge, idealistiske mennesker med engasjement. Det er viktig med perspektiver fra de unge, og derfor er det viktig med mangfold i alderssammensetting i styret. Det må rekrutteres nye talenter inn i organisasjonen. Vi må ta i bruk nye måter å organisere oss på som gjør at organisasjonen endrer seg, er man mindre låst i egen strategi, gir det bedre utvikling. Fagforeningene må sikre innovasjon fra de unge og omgjøre idene til handling. Vi må være mindre låst i egen strategi og i større grad samspille med verden rundt oss. NTPF må ikke bli et «Norsk konfliktfritt forbund»

REGIONER- SAMMENSLÅING AV FYLKER. INNVIRKNING PÅ ORGANISERING AV NTPFS LOKALAVDELINGER? VED SPESIALRÅDGIVER EIVIND HAANES, DELTA.

Nye fylker er redusert fra 19 til 11. Påvirker sammenslåingene organisering av NTPFs lokalavdelinger? Det er opp til de enkelte fylkene om de vil slå seg sammen etter regionstørrelser, eller ikke.

DISKUSJON I ETTERKANT AV INNLEGGET OM SAMMENSLÅING AV FYLKER OG LOKALAVD.:

- Verdien av lokallavdelinger og lokalledere
- Medlemmene er i fokus, ikke organisasjonen. Organisering er et virkemiddel.
- Oppmuntre lokallagene til å planlegge og gjøre aktiviteter sammen. For eksempel at lokalavdelingene arrangerer

kurs for sine medlemmer på tvers av tidligere fylkesgrenser eller på tvers av regioner. Kurs gjennom webinar kan være aktuelt. NTPF vil bistå ved nødvendig opplæring.

- Det må jobbes med å overvinne hindringer.

FORSLAG FRA AVD NORLAND VED JILL RAKEL HJARTØY: ENDRING AV INNKREVING AV LOKAL MEDLEMSKONTINGENT

Forslag er å slå sammen den lokale og sentrale medlemskontingent, og at alle medlemmer i NTPF blir automatisk medlem av lokalavdelingen. Saken var i forkant drøftet med assisterte direktør i Delta:

- Forslaget ble diskutert, og flertallet gikk inn for en felles kontingent.
- Praktiske endringer: Vedtektene for lokalavdelingene blir redigert av NTPFs styre i tråd med endringen av kontingent. Lokallagene får refundert en fast sum pr yrkesaktivt årlig fra NTPF sentralt. Beløp refundert til lokallagene tilsvarende kontingentøkningen. Styret vedtar kontingentøkningen. Ved endring av kontingentinnkreving, blir der ingen administrasjon for lokalavdelingene med innkreving av medlemskontingent.
- Lokalavdelingen sin økonomi vil avhenge av: antall tannpleiere fra fylket som er medlem sentralt, inntekter ved f.eks arrangement av webinar, inntekt som medarrangør av fagkonferanser. Deretter fikk hver enkelt representant luften sine egne tanker og problemstillinger omkring det å drive lokalavdeling.

HVA SKJER FRAMOVER, VED HILDE AGA

- Møte på Teams med tannpleiernes europeiske foreningen i lørdag 26. sept. ved NTPFs representanter i internasjonalt arbeid, Anne Mai og Hilde
- NTPF jobber kontinuerlig for å synliggjøre NTPFs politikk og tar kontakt

med de ulike politiske partier vedr partienes satsing på tannhelseområdet.

- Tannpleiere del av TOO-team (yrkesgruppen er i dag opplistet på skjema for søkning av støtte. Det var ikke tilfelle ved oppstarten av organiseringen)
- Tannpleier i kommunen. Saken er i FHI (folkehelseinstituttet) som prosjekt, for å oppsummere forskning om effekt av tannpleietiltak til personer som mottar kommunale helse- og omsorgstjenester. Prosjektet er oppfølging av Anmodningsvedtak i Stortinget i 2017.

REGISTRERING AV ETTERUTDANNINGSTIMER:

NTPF har sammen med Deltas samarbeidspart, operatør Winorg, utviklet system for registrering av timer til etterutdanning. Prosjektet har pågått over tid. NTPF har etterlyst systemet, men det var ingen andre yrkesorganisasjoner i Delta som var interessert i liknende system. NTPF har leid samarbeidspart for utførelse, og har nå avtale med Winorg for å utvikle registreringen. Sluttproduktet er automatisk for registrering av kurs i regi av NTPF. Kurs i regi av ekstern aktør må forhåndsgodkjennes. NTPF ser frem til at arbeidet er avsluttet innen utgangen av året.

- Er et visst antall timer til etterutdanningstimer et krav til medlemmene? Ingen sanksjonsmuligheter, men det blir en sterk henstilling fra NTPF om et visst antall timer etterutdanning over en viss tid.
  - Registrerte timer til etterutdanning, kan brukes ved jobbsøknad. Nyttig å vise til interessen av å holde seg faglig oppdatert.
- Det vil bli mulig å printe ut egen oversikt over etterutdanning

HILDE OPPSUMMERTE OG AVSLUTTET MØTET OG TAKKET DELTAGERNE FOR GODT ENGASJEMENT.

Produktnytt

CURASEPT MUNNSKYLL

Best Dental Trading lanserer CURASEPT H2O2 munnskyll 1% VE. Med utbruddet av COVID-19 har skylling av munnen før tannbehandling blitt viktig for sikkerheten til legen, teamet og pasienten. Tannveiledning indikerer at skylling av munnen med en løsning av 1% hydrogenperoksid reduserer antall mikroorganismer i munnen. Forskylling hjelper derfor til å redusere antall mikroorganismer som kan unnsnippe under behandlingen gjennom aerosoler, sprayvann eller direkte kontakt. Hvis pasienten behandles med CURASEPT H2O2 hydrogenperoksid, gurgler i 15 sekunder og skyll i 45 sekunder, reduseres sannsynligheten for forurensning med virus, inkludert koronavirus, kraftig.

ERGOSENSE-SKAFTET

LM vært ensbetydende med ergonomi siden de lanserte sine silikonskaft på 80-tallet. Å velge riktige instrumenter er en investering i ansattes helse og klinikkens drift. På bakgrunn av tester er ErgoSense-skaftet utviklet - en litt ny fasong og en diameter på 13,7 mm på det tykkeste. For å bruke så lite kraft som mulig er opphøyde riller strategisk plassert for at instrumentet ikke skal rotere eller gli i lengderetningen.

I denne spalten presenteres nye produkter som kan ha interesse og relevans for tannpleiere. Innholdet er levert av annonsørene og er kun redigert, slik at innholdet i spalten ikke er å regne som redaksjonelt stoff.

Bidrag til spalten sendes redaktøren på an-buvik@online.no.

AIRFLOW® PLUS PULVER – NY ALUMINIUMSEMBALLASJE

Den ledende generasjonen av smarte pulver kommer nå i en ny og unik miljøvennlig aluminiumsemballasjedesign for rask og jevn påfylling av pulverkammeret og økt holdbarhet. Patentert erythritol + CPC pulver for alle kliniske anvendelser og pasienter. Konserveringsmiddelet CPC er hypoallergent, forbedrer allsidigheten til pulveret og gir en nøytral smak for pasienter under AIRFLOW® behandling. Nå i en unik aluminiumsflaske (400 g) som sikrer fuktighetsfri lagring og redusert miljøpåvirkning. Aluminiumsflasken erstatter 4 plastflasker og kan brukes om igjen som en vannflaske når pakken er tom.

ORBIS GREEN BAMBOO TANNBØRSTER OG FLOSSER

Miljøvennlige alternativer: tannbørste med skaft i bambus og myk bust i hvit, sort, lilla og mintgrønn. Engangsflosser med to tråder i den ene enden og tannstikker i den andre.

SLIPEFRIE INSTRUMENTER

Sharp Diamond, LMs relativt nye serie med slipefrie instrumenter, er nå utvidet med flere modeller. Stålet er belagt med en micromembran (PVD), som gjør overflaten ekstremt hard og instrumentene holder seg fullstendig slipefrie også over tid, viser undersøkelser gjort i 2016. De skal ikke slipes, da ødelegges membranen.

ORBIS WHITE - RASK, SIKKER OG EFFEKTIV TANNBLEKING

Velg mellom 6 % hydrogenperoksid til dagbleking i 5-10 dager à 30-60 minutter, eller 16 % karbamidperoksid til dagbleking 3-8 dager à 2-4 timer eller nattbleking 3-8 netter à 7-8 timer.

ORBIS FLUORLAKK

5 % NaF lakk med mintsmaak til lkariesprofylakse og behandling av hypersensibilitet.

TEPE EASYPICK™ - ENDELIG OGSÅ I XL

TePe EasyPick™ rengjør enkelt og effektivt mellom tennene og gir deg en frisk og sunn munn. Den koniske formen med robust og fleksibel kjerne gjør den behagelig å bruke. TePe EasyPick™ fås nå i tre overlappende størrelser (XS/S, M/L og XL), og er utviklet i nært samarbeid med tannhelseeksperter. TePe EasyPick™ XL – enkel og effektiv rengjøring for store mellomrom.

PERIOFLOW® NOZZLE

Den nye PERIOFLOW®-Nozzle er 25 % smalere, mer fleksibel og har en mer skånsom design for økt pasientkomfort. Den forbedrede konstruksjonen gir enklere tilgang og fleksibilitet samt høyere rekkevidde i lommer, behandler periodontale og peri-implantatområder jevnt og sikrere.

SERVO-KASSETTER

Servo-kassetten fra LM rasjonaliserer håndteringen av instrumenter og tilbehør under pasientbehandling, rengjøringsprosessen og lagring. Servokassetten til 5 og 8 instrumenter leveres i en forbedret utgave – Servo E (Evolution). Et tettere lokk gir personalet enda bedre beskyttelse, men likevel god rengjørende effekt (studier viser dette). Velg mellom kassetter til 5 eller 8 instrumenter i blå, grønn, sort og gul.

ORBIS PROFYLAKSEPASTA

Pasta med mintsmaak til fjerning av plakk og misfarging, 4 ulike grovheter, tilsatt fluor 200 ppm.

WEEDENSENTERET.NO ER LANSERT

En hjerne i utvikling bør ikke utsettes for cannabis, er blant hovedbudskapene når Helsedirektoratet lanserer Weedensenteret.no og en kampanje om unge og cannabis.

Den enorme informasjonsmengden ungdom eksponeres for, gjør dem usikre på hva som er troverdig informasjon. Weedensenteret.no er Helsedirektoratets nye informasjonssted som har til hensikt å gi unge nøytral og faktabasert informasjon om cannabis generelt, og om mulige konsekvenser ved bruk av stoffet for en hjerne i vekst og utvikling.

– Hovedmålgruppen er ungdom 15–17 år. Det er i denne perioden de gjerne blir eksponert for stoffet første gang. Det er viktig at de da er bevisstgjorte på hva cannabis er og hva det ikke er, og at de blir klar over risikoen knyttet til bruk, sier Linda Granlund, divisjonsdirektør i Helsedirektoratet.

FLERTALLSMISFORSTÅElsen

Mange tror at de fleste har prøvd cannabis. Tall fra Ungdata-undersøkelsen 2020 viser imidlertid at dette er langt unna sannheten.

– 91 prosent av ungdom har faktisk ikke prøvd cannabis, fortsetter Granlund. – Blant ungdom på videregående skole er det flere som har prøvd enn det

er på ungdomskolen. Og i Oslo er tallene høyere enn i landet for øvrig. Men også her er det en nokså utbredt misforståelse at cannabisbruk er normalen.

INNSIKT I MÅLGRUPPEN

– Informasjonstiltaket er basert på et grundig innsiktsarbeid, som blant annet viser at ungdom ønsker nøytral og faktabasert informasjon, ikke pekefinger, forteller Granlund. – Innsikten tyder også på at ungdom har relativt liten kunnskap om virkninger og konsekvenser ved bruk av cannabis. Mange vet at cannabis inneholder THC, men de vet lite om hvordan virkestoffet fungerer, sier hun.

– Det fremkommer også i undersøkelsene at ungdom stoler på informasjonskilder som RUStelesonen, ung.no – og Helsedirektoratet. Derfor er begge de eksterne kanalene også involvert i arbeidet, sier hun.

Det har vært et tett samarbeid med fagmiljøet på cannabis i FHI, samt representanter fra utdanningssektoren, politiet, helse, skole, ung.no og RUStelesonen.

INFOFILMER I SOSIALE MEDIER

Kampanjen inneholder blant annet informasjonsfilmer som skal vises på TikTok, Snapchat, YouTube og Instagram. Filmene skal fange ungdoms oppmerksomhet og vise dem til weedensenteret.no, samtidig som de gir mye nyttig informasjon på kort tid. Se filmene på youtube.com.

I tillegg vil informasjon være synlig på flater hvor vi ønsker å nå sekundærmålgruppen bl.a. på utendørsflater og gjennom innholdssamarbeid med utvalgte podcaster og aviser i tillegg til målrettet innhold i sosiale medier.

– Ungdommene selv er den viktigste målgruppen, og det er dem innholdet er laget for. Men vi vil sekundært nå foreldre og andre relevante og viktige voksenpersoner som ungdommen stoler på med samme typen nøktern informasjon, sier Granlund. – For voksne kan det være særlig nyttig å vite at stoffet har blitt betydelig sterkere nå enn det var for bare ti år siden, avslutter hun.

tannstikka

tidsskrift for Norsk Tannpleierforening

UTGIVER

Norsk Tannpleierforening
Postboks 9202 Grønland
0134 Oslo
Besøksadresse
Lakkegata 23, 3. etasje
Tlf. 904 74 117 / 21 01 36 50
E-post: ntpf@delta.no
www.tannpleier.no

ABONNEMENT

kr. 600 pr. år, utland kr. 700
Gratis for medlemmer

REDAKSJON

Ordkløveriet, Holmsdalen 14,
1634 Gamle Fredrikstad,
an-buvik@online.no.

REDAKTØR

Anne L. Buvik
an-buvik@online.no
95966151

FAGANSVARLIG:

Gry Ingebrigtsen Jakhelln
gry.jakhelln@delta.no
Tlf. 95133580

ANNONSER

Linda Ludmann, NTPf
E-post: ntpf@delta.no
Tlf. 90 47 41 17

MATERIELLFRIST

19. januar

FORSIDEBILDE

shutterstock.com

LAYOUT

cathrines cmykeri
chfuglei@gmail.com
Mob: 90 78 09 01

TRYKK

Merkur Grafisk AS

Merkur grafisk er godkjent som svanemerket bedrift.

Merkur grafisk er PSO-sertifisert. Vi tar kvaliteten på alvor!

OPPLAGSKONTROLLERT

Norsk Tannpleierforenings styre 2019-2022

Lakkegata 23, 3. etasje
P.b. 9202 Grønland, 0134 Oslo,
Tlf 904 74 117/21 01 36 50
(kl.9-15),
ntpf@delta.no,

NESTLEDER

Line Kalland
Mobil: 90 55 07 85
line.kalland@hedmark.org

LEDER

Hilde Aga
Mobilnr: 92062416
(tirsdag – fredag)
(hjemmekontor fredager)
hilde.aga@delta.no

STYREMEDLEM

Anne-Mai Nilssen
Postboks 592, 9256 Tromsø
Tlf a 46 44 75 89
Mob 92 09 90 43
annemai.nilsen@gmail.com

STYREMEDLEM

Lisa Brændø
Mobil: 95 88 95 52
Lisa.brandoo@hel.oslo.kommune.no

STYREMEDLEM

Kristiane Muren
Mobil: 95 18 77 64
Kristiane.muren@mrfylke.no

1. VAREMEDLEM

Linda Kjølstadmyr
Mobil: 40 05 36 91
linda.kjolstadmyr@whnordic.no

2. VAREMEDLEM:

Mari Skeie Danielsen
Mobil: 40 88 51 79
mariskeiedanielsen@gmail.com

3. VAREMEDLEM:

Kristin Holtan Saga
Mobil: 90 87 52 98
kristinsaga@hotmail.com

NTPFs ADMINISTRASJON

Kontorleder
Linda Ludmann,
tlf. 904 74 177,
epost: ntpf@delta.no

IFDH REPR

Anne-Mai Nilssen
annemai.nilsen@gmail.com

Hilde Aga

hilde.aga@delta.no

NTPFs lokalavdelingsledere 2020

AGDER:

Leder: Camilla Lyngstad
agdertannpleierforening@gmail.com
Mobil: 90 36 13 12

BERGEN OG HORDALAND

Leder: Marita Bjørkelund
Marita.bj@hotmail.com
Mobil: 97592838

BUSKERUD

Kontaktperson: Elise Hansen
elise.korsmo.hansen@gmail.com
Mobil: 48 29 55 79

FINNMARK

Leder: Marit Inger Kristine
Aslaksdatter Eira Grønnli
mariteira@hotmail.com
Mobil: 94 21 22 57

HEDMARK

Leder: Jan Reidar Simonsen
jan.reidar@tannteknikk.no
Mobil: 90 99 54 30

MØRE OG ROMSDAL

Leder: Marianne S. Rudi
mariannerudi@hotmail.com
Mobil: 98 87 92 63

NORDLAND

Leder: Jill Raket Hjørtøy
raketjill@gmail.com
Mobil: 90 66 11 53

OPPLAND

Leder: Anita Camilla Thune
Anita@thune.nu
Mobil: 91 34 25 11

OSLO OG AKERSHUS

Leder: Slavica Pejic Durasovic
ntpfavdosloogakershus@gmail.com
Mobil: 97 88 35 52

ROGALAND

Leder: Liv Ingrid Øvrebo
Ntpf-rogaland@hotmail.com
Mobil: 40 61 05 03

SOGN OG FJORDANE

Leder: Liv Hjørdis Ullaland
liv.hjordis.ullaland@icloud.com
Mobil: 97 15 16 31

TRØNDELAG, SØR

Leder: Linda Brandhaug
ntpf.sortrondelag@gmail.com
Mobil: 97 13 20 35

TELEMARK

Leder: Lotte Auestad
Lotte.auestad@gmail.com
Mobil: 93 83 21 02

TROMS

Leder: Nina Marielle Hansen
ninamarielle@gmail.com
Mobil: 41264205

VESTFOLD

Leder: Svanhild Botnen
svanbotn@online.no
Mobil: 92 01 17 79

ØSTFOLD

Leder: Marion Torp
marionkristin@hotmail.com
Mobil: 93085280

Trådløst pussevinkelstycke

Puss enkelt, hvor enn du befinner deg!

- Enkelt →
- Smidig →
- Hygienisk →
- Engangsholder →
- Trådløs fotkontroll →

